

investiční gramotnost

Investor a daně

Kompletní průvodce daňovým
přiznáním nejen pro investory

www.investicnigramotnost.cz

OBSAH:

Poděkování	3
Kdy a jak podávat daňové přiznání.....	4
Možnosti vyplnění daňového přiznání.....	7
Prodeje cenných papírů.....	11
Kapitálové příjmy	17
Příklad vyplnění daňového přiznání	25
Daňové úlevy dle §15 ZDP.....	35

Poděkování

Průvodce daněmi, ne jen pro investory, který jste se rozhodli prostudovat vychází ze série článků uvedených na webu www.investicnigramotnost.cz. Sérii Investor a daně pro nás zpracoval kamarád a dlouholetý investor, vystupující pod přezdívkou minarjo. Za tento velice podrobný seriál mu patří velký dík. Ne jen, že tento seriál zpracoval, ale nadále se stará o to, aby byl každoročně aktuální. Proto i tento průvodce prošel revizí a právě čtete jeho aktualizovanou verzi pro rok 2021.

Chcete - li i vy autorovi poděkovat, dovoluji si přiložit QR kód s informacemi o účtu. Jen mu to prosím neříkejte, on o tom neví a my ho tak budeme moci překvapit :-D.

QR Platba

Podávání daňového přiznání

Většina zaměstnanců, která nikdy neinvestovala (nebo investovala jen v okrajově a daně tak řešit nemusela, o tom později) ani neví, jak se takové daňové přiznání Daně z příjmů fyzických osob (dále v článku uvádím jen jako „přiznání“) vyplňuje. Roční zúčtování daní z příjmů za zaměstnance v řadě případů dělá jejich zaměstnavatel. Zaměstnanec pak má celoroční daňové povinnosti splněny tím, že k nim svou mzdovou účetní zplnomocní vyplněním růžového tiskopisu *Prohlášení poplatníka*. Tím jednak nárokuje slevy na dani uplatňované průběžně každý měsíc během roku (druhá strana tiskopisu), jednak účetní žádá o roční zúčtování daně a uplatňuje případné odečitatelné položky ze základu daně za celý rok naráz (třetí a čtvrtá strana). Osoby podnikající, nebo ti, co mají příjmy z pronájmu, příjmy z více pracovních poměrů (probíhajících v překryvu) apod., ti všichni už vědí, co přiznání je a jak se vyplňuje (pokud jim to nedělá daňový poradce). Pokud se vás přiznání nově bude týkat (což zjistíte v této minisérii), je třeba znát základní fakta.

Kdy podat přiznání?

Obecně vždy v lednu až březnu za předchozí kalendářní rok. Lze tedy podat už během ledna, ale osobně to nedoporučuji. ~~Daňový řád stanovuje, že Žádost o vrácení přeplatku, která je součástí formuláře přiznání, má platnost 60 dní od podpisu.~~ Tato žádost je důležitá, pokud byste měli přeplatek na dani třeba vlivem odpočtu úroků hypotéky, životního pojištění atd. Uzávěrka pro podání přiznání bez sankcí je přelom březen-duben.

Nově Daňový řád už přeškrtnuté ustanovení neobsahuje, přiznání i s *Žádostí o vrácení přeplatku* lze tedy klidně podat už v lednu. Ale jelikož řada podkladů investora, typicky od brokerů ohledně zahraničních dividend, je v celoročním souhrnu k dispozici typicky až na přelomu únor/březen, není důvod s ním spěchat. Nově při elektronickém podání je navíc uzávěrka pro řádné podání přiznání ještě o měsíc později.

Formuláře přiznání, postupy vyplnění

Formuláře přiznání a postupy, jak je vyplnit kolonku po kolonce, jsou k dispozici buď [na webu Finanční správy v databázi tiskopisů](#) jako PDF soubory (na stránce hledejte dokument *Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období...* a také následující dokument *Pokyny k vyplnění...*), nebo přímo ve webové aplikaci elektronického přiznání EPO, o které si budeme psát příště ve způsobech zpracování přiznání (nově portál [mojedane.cz](#)). Co se specifik výpočtů a vyplňování „investorských“ daní dvou níže uvedených druhů týče, to ukážu v příkladech dále v tomto průvodci.

2 základní druhy „investorských“ daní z příjmů

1. Daň z prodeje cenných papírů (§10 zákona o dani z příjmů): týkat se nemusí všech investorů, ale pokud částka získaná prodejem akcií, dluhopisů, ETF, podílových fondů atd. (zkrátka všech cenných papírů dohromady) přesáhne v daném kalendářním roce hodnotu 100 tisíc Kč (myslí se tím suma prodejních cen, NE zisk z prodeje), pak už vám povinnost vzniknout může (ale nemusí). Více detailů i s příklady bude v kapitole *Prodeje cenných papírů*
2. Daň z kapitálového majetku, především z dividend (§8 zákona o dani z příjmů): týká se téměř všech investorů, kteří vlastní dividendové akcie či ETF. V případě, že byste vlastnili dividendové akcie pouze od českých společností, pak se nutnosti podávat přiznání kvůli této dani vyhnete. Pokud ale vlastníte i nějaký titul se sídlem v zahraničí, který vám v daném kalendářním roce vyplatil dividendu, pak se vyplnění přiznání ve většině případů nevyhnete. Každý český daňový rezident je totiž povinen zdaňovat celosvětové příjmy. Do této daně navíc vstupuje i mezinárodní právo (*Smlouvy o zamezení dvojího zdanění*), proto je problematika širší. Více detailů opět s příklady bude v kapitole *Kapitálové příjmy, dividendy*

Cizí měny v daňovém přiznání

Jako investoři budete v přiznání často pracovat s jinými měnami než jen koruna česká (kód CZK podle [mezinárodního ISO standardu](#), podobně USD pro americký dolar, GBP pro britskou libru, EUR pro euro...). Jak tyto cizí měny zpracovat v přiznání, ve kterém se běžně počítá v polích formuláře jen v české koruně? Je to snadné: fyzické osoby nejsou povinni vést pro tyto záležitosti účetnictví, není tedy nutné u každé operace (nakup či prodej akcie, připsání dividendy) psát, jaký byl přesně daný den kurz dané měny a kolik to je v přepočtu na CZK. Použijte se celoroční *Jednotný kurz*, a to nově (na základě soudního rozhodnutí z minulých let) vždy ten, který je platný pro kalendářní rok dané operace (typicky nákup i prodej cenných papírů dle roku dané operace, výplata dividendy rovněž).

Jednotný kurz jako zjednodušení

Pro daňové poplatníky, kteří nevedou účetnictví, vždy Finanční správa v lednu následujícího roku vyhlašuje pro všechny základní světové měny takzvaný *Jednotný kurz* pro právě skončený rok. Matematicky jde v podstatě o průměr středových kurzů ČNB za celý uplynulý rok. Investor pak nemusí každou operaci (nákup, prodej, dividendy) přepočítávat kurzem daného dne, ale na všechny cizoměnové částky uvedené v daňovém přiznání za daný rok aplikuje tento *Jednotný kurz*. Nově (na základě rozhodnutí soudu) se aplikuje na každou konverzi měn vždy ten *Jednotný kurz*, který odpovídá příslušnému roku dané transakce (tedy pro nákup může být jiný než pro prodej, pokud se roky liší). A kde lze tento *Jednotný* (celoroční) kurz najít?

Do vyhledávače (třeba Google) zadejte frázi „*Jednotný kurz 2016*“ (pro kurz za rok 2016, vyhlášený v lednu 2017). Hned máte výsledky od několika zdrojů – článek *Stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2016* je ten, který potřebujete. Často dříve než na webu Finanční správy se tyto kurzy objeví na webech různých finančních periodik, do konce ledna ale bývají už i u primárního zdroje, tedy na webu financnisprava.cz.

Příklad na cizí měny u kapitálových příjmů

Investor v roce 2016 dostal z několika zemí dividendy. Nebudeme je teď členit na země původu dividend (o tom více v článku o příjmu z dividend), pro celkový součet základu daně z kapitálových příjmů je stejně jedno, o jaké zahraniční státy šlo. Dostal na dividendách celkem: 290 USD, 345 EUR a 100 GBP od zahraničních firem. Také dostal dividendy 4400 CZK od českých firem. Aby mohl nejdéle do konce března 2017 zpracovat přiznání, musí pracovat s CZK, kterou jako jedinou formulář přiznání dovoluje. Kolik tedy celkově má být základ daně pro příjmy z kapitálového majetku po přepočtu na CZK?

Řešení:

Dividendy 4400 Kč od českých společností, jak si ukážeme v příslušné části průvodce, do daňového přiznání nepatří (srážková daň u zdroje). Proto je zde vůbec nebudeme uvažovat pro tento základ daně. Jednotný kurz pro rok 2016 (tedy použitelný i na všechny zahraniční dividendy vyplacené v roce 2016), který lze Googlem nalézt výše uvedeným postupem, je dle PDF dokumentu Finanční správy tento:

1 USD=24,53 Kč, 1 EUR=27,04 Kč, 1 GBP=32,96 Kč

Celkem tedy: $290 \times 24,53 + 345 \times 27,04 + 100 \times 32,96 = 19738,50$ Kč

Do pole *Příjmy z kapitálového majetku* by tak bylo zapsáno 19739 Kč. Zaokrouhluje se vždy až konečný výsledek před zapsáním do pole, většina polí daňového přiznání musí být na celé Kč. Podobně by se (i co se výsledného zaokrouhlování týče) postupovalo u přepočtu příjmů ze zaměstnání či podnikání v cizině. Podobně příjmy z prodeje cenných papírů ze zahraničních burz (typické jsou transakce v USD, EUR či GBP) apod. Je to tedy jednoduché v tom, že kurzy se řeší pro dané přiznání vždy jednotným číslem pro danou měnu.

Vyplnění daňového přiznání

Žádný zaměstnavatel za vás ze zákona nemůže udělat roční zúčtování daně z příjmu, pokud jste povinni danit i některý ze 2 druhů „investorských“ daní uvedených v prvním díle minisérie. Podobně vám zaměstnavatel neudělá zúčtování, když máte příjmy z pronájmu, z podnikání, souběh více zaměstnání v jednom měsíci atd. Většina investorů (zejména kvůli druhému bodu-zahraniční dividendy) se proto musí naučit, jak daňové přiznání vyplňovat. Čekat vás to bude každý rok v prvním čtvrtletí. Ať už vyplníte přiznání jakýmkoliv způsobem, vždy ho směrujte (osobně, poštou či elektronicky) na Finanční úřad (dále jen „FÚ“) dle svého *trvalého bydliště*. Tento FÚ vyberete (u papírového přiznání napíšete) i na první straně tiskopisu.

Existuje těchto 5 základních možností, jak přiznání vyplnit a odeslat na FÚ:

1. kompletně ruční vyplnění, fyzické doručení

Růžový papírový formulář i pokyny k vyplnění lze vyzvednout na FÚ nebo vytisknout z internetu. O tom už jste si přečetli v části *Formuláře přiznání* v minulém článku. Pak ho ručně vyplnit a osobně či poštou podepsaný odevzdat i s papírovými přílohami na FÚ. Nevýhodou je větší riziko chyby, zvláště numerické ve výpočtech, nějaké opomenutí v přepsání polí mezi prvky formuláře, špatná čitelnost (kdy to po vás úředník FÚ hůře přečte) apod. Tuto variantu proto řadím „do pravěku“. Tak jako akcie dnes kupuje většina u brokerů výhradně elektronicky a ne papírovým či telefonickým zadáním příkazu jako před lety, tak i přiznání a podobné věci mají už modernější formy.

2. využití pomůcek třetích stran, fyzické doručení

Lze použít nejrůznější weby s finanční a ekonomickou tematikou, od tvůrců ekonomických web magazínů atd. Pak se zpravidla zadají data do nějaké Excel či webové tabulky těchto tvůrců (tvůrcem není Finanční správa) a ta zčásti přiznání vyplní a ověří. Těchto pomůcek vychází na internetu hodně, a to hlavně v období leden/únor. Tedy v době, kdy většina lidí začíná daňové přiznání řešit. Pak vyplněný formulář vytisknout a doručit s vytištěnými přílohami jako u varianty 1. Je to lepší než předchozí varianta, ale není komplexní (často tyto pomůcky nezahrnují všechny druhy daní, zvláště ty, co my potřebujeme). Také to je bez kontroly ze strany systémů Finanční správy (riziko chyby subjektu, který to dělal a který nepatří pod Ministerstvo financí). Zůstává i hlavní nevýhoda: stále je nutné vše tisknout (formulář i komplet přílohy) a donést nebo poslat na FÚ.

3. využití EPO, tisk, fyzické doručení všeho

K vyplnění lze využít přímo web Finanční správy, konkrétně aplikaci [EPO \(Elektronická podání pro finanční správu\)](#). Nově je rozšířená a novější verze k dispozici na webu [mojedane.cz](#). Zde použijte odkaz „Elektronické formuláře“ a v části „Daň z příjmů fyzických osob“ vyberte formulář *Daň z příjmů fyzických osob – od roku XXXX včetně*. Ten druhý (jen na Příjmy ze závislé činnosti v ČR) nám investorům bohužel nestačí. Ten je pro zaměstnance, kteří třeba měli souběh zaměstnání, no a proto nemohli využít mzdovou účetní. V EPO se vše vyplní buď pomocí Průvodce (vhodné pro začátečníky, upravit lze procházením stran i pak), nebo lépe přímo procházením stran formuláře (odkaz *Další/Předchozí stránka* vpravo nahoře, jednotlivé strany jsou i vpravo dole). Celkově jde o formulář podobného vzhledu jako papírový, ale výpočty, kontroly, propsání hodnot do dalších částí a další věci provede přímo aplikace. Je tedy daleko menší riziko chyby, že se na něco zapomene nebo něco špatně spočítá. Po vyplnění lze použít odkaz *Úplný opis k tisku* z pravého menu, tím se vygeneruje PDF soubor příznání. Ten lze vytisknout, ručně podepsat a opět jako u varianty 1 či 2 donést nebo poštou zaslat i se všemi papírovými přílohami na příslušný FÚ. Lepší než předchozí 2 varianty je to tím, že data ověřuje a přepočítává přímo systém Finanční správy. Jsou zde ale stále nevýhody. Zůstává nutnost tisku a doručení mnoha listů, a to i všech potřebných příloh příznání. Navíc na úřadě vše musí z papíru přepisovat do PC a tím roste riziko, že si všimnou nějaké nesrovnalosti a budou vás kontaktovat, nebo že se při přepisu spletou.

4. využití EPO, datové odeslání, fyzické doručení jen podpisu

Aplikaci EPO (resp. [mojedane.cz](#)) využijeme jako v předchozí variantě, po vyplnění příznání k němu navíc elektronicky přiložíme všechny potřebné přílohy. K tomu je v EPO strana *Jiné přílohy* (komplexní seznam příloh) a *Přílohy DAP* (ty nejčastější a jejich počty). Pozor, přílohy mohou mít dohromady ~~max. 4000 kB~~, nově spolu s příchodem portálu [mojedane.cz](#) zvětšeno na max. 10MB. Pokud jich máte víc a je třeba nějaké skenovat, používejte rozlišení do 200-300dpi (dle čitelnosti) a klidně jen odstíny šedé. Pak se do limitu vejdete v pohodě. Pokud je příznání takto kompletně datově i s přílohami, lze ho rovnou v pravém menu „Odeslání písemnosti“ datově odeslat na příslušný FÚ. Příznání lze datově odeslat i bez elektronického podpisu. Zvolí se zkrátka možnost *Nepodepisovat podání* a odešle se. Poté aplikace nabídne k tisku jednostránkový PDF soubor *Potvrzení podání učiněné datovou zprávou*. Tuto stranu vytisknete a na ní se klasicky podepíšete (nahrazuje elektronický podpis). Jen tato jediná podepsaná stránka A4 se doručí na podatelnu FÚ, ať už osobně či poštou.

Výhody datového odeslání

Toto řešení se hodí všem, kteří nemohou využít variantu 5. Oproti variantě 3 se tiskne jen jediný papír, kontrola během i po vyplňování je komplexní, příznání je datově předáno na FÚ. Předtím je i zkontrolováno na chyby (lze kontrolovat i průběžně odkazem *Protokol chyb*). Pokud *Protokol chyb* nenajde žádnou chybu (nebo jen malou

propustnou chybu, která nebrání odeslání), nemají na FÚ moc důvod hloubkově přiznání zkoumat jako při přepisování údajů z papírového přiznání. Tím to šetří čas jim a taky to zmenšuje pravděpodobnost nějaké hlubší kontroly podání, když hlavní kontrolu dělá přímo aplikace. Přílohy jsou posílány naráz s přiznáním, nehrozí tedy „ztráta“ nějakého listu přílohy, když je vše komplet v jedné datové zprávě. Výhod lze najít jistě více.

5. využití EPO, datové odeslání i podepsání

Vychází z varianty 4 s tím, že kompletně vše je datové, jak odeslání, tak i podepsání přiznání, Na novém portálu mojedane.cz lze navíc přihlášení (například i přes Bankovní identitu, ale i další možnosti) využít hned na začátku ještě před zahájením vyplňování formuláře přiznání (odkaz Online finanční úřad) a využít tak předvyplnění některých údajů do formuláře. Nakonec se k odeslání použije v části *Odeslání písemnosti* volba nikoliv *Nepodepisovat podání* jako ve variantě 4, ale jedna s těchto 2 možností:

a) Ověření identity přihlášením do datové schránky (nově i jiné možnosti ověření identity)

Tato varianta je pro ty, co si na nějaké pobočce [Czech pointu](http://Czechpointu) bezplatně zřídili datovou schránku. To je i můj případ, datová schránka se hodí i k přístupu na jiné úřady. Taky třeba pro bezplatné online výpisy registru řidičů či obyvatel, jsem informován o konci platnosti dokladů... Ale pozor, jsou tu i nevýhody. Datovou schránku nelze zrušit a přiznání je pak už povinné podávat trvale elektronicky (lze ji však dočasně deaktivovat, pokud by někomu vadila). Ale kdo by se vracel k papírovému přiznání, od počítače se k psacímu stroji taky nikdo nevrací :)). Přihlášením do datové schránky (podobné jako přihlášení třeba do emailu) během procesu odesílání je přiznání celé elektronicky podepsáno. Navíc o odeslání lze stáhnout potvrzovací soubor. Na FÚ se už vůbec nic papírového nenosí, ani ten jeden list A4 zmíněný u varianty 4.

Nově lze přihlášení provést nejen Datovou schránkou, ale i Bankovní identitou, přes Moje ID a obdobnými způsoby, které budou přibývat.

b) Podepsat pomocí vybraného kvalifikovaného certifikátu

Varianta je pro ty, co sice nemají datovou schránku, Bankovní identitu ani jinou možnost přihlášení, ale mají elektronický podpis (tedy soubor s certifikátem od nějaké certifikační autority). Přiznání podepíšou tím, že ten soubor při odesílání otevřou. Postup je pak stejný jako u datové schránky, tedy na FÚ odejde vše (přiznání, jeho přílohy i podpis) datově a nic se jim tam už nenosí.

Osobní doporučení k variantám podání přiznání

Osobně využívám variantu 5a). Všem z vás, co nemáte datovou schránku, Bankovní ani jinou odvozenou identitu (příčemž tu Bankovní už dnes nabízí celá řada bank), ani elektronický podpis a o zřízení třeba z důvodů popsaných výše neuvažujete, doporučuji používat variantu 4. Usnadníte tím život sobě, svému volnému času, tiskárně a taky zaměstnancům FÚ. Já mám navíc odzkoušeno, že když EPO přiznání vyhodnotí jako bezproblémové bez chyb, nemají důvod se v tom hrabat. To platí pro varianty 4 a 5, tedy datové odeslání bez ohledu na typ podpisu. Na FÚ pak jen klasicky zkontrolují, zda např. souhlasí částky z potvrzení od zaměstnavatele či od hypoteční banky s tím, co je přepsáno do přiznání. Další výhodou EPO je to, že u každé položky k vyplnění přiznání je k dispozici pod symbolem otazníku nápověda. Dále v pravém dolním rohu jsou k dispozici *Pokyny k vyplnění* v PDF atd. Elektronický formulář nedopustí typické lidské chyby papírového přiznání.

Časté chyby v přiznání

Špatný součet řádků, opomenutí přepsání částky do jiné části formuláře, vynechání nějakého políčka, zapomenutí přiložení určité přílohy či chybějící podpis patří mezi typické chyby. Většina z nich se však týká papírových ručně vyplňovaných přiznání. Hlavně nezapomeňte (při využití variant 1 až 4) vždy na ruční podpis na vyplněný či vytištěný dokument. Tato chyba u varianty 5 nastat nemůže, tam nelze přiznání odeslat, pokud elektronický podpis neproběhl. A řada dalších chyb je v EPO rovněž eliminována.

Prodeje cenných papírů

Mezi *cenné papíry* (dále jen „CP“) patří nejen akcie, ale i ETF, podílové fondy, dluhopisy a další. Naopak mezi klasické CP nepatří deriváty typu opce, futures atd. – u těch se daní vždy (samostatně, mimo klasické CP) a níže popsané dvě podmínky osvobození pro ně neplatí. Z úvodního dílu víte, že danění prodejů CP spadá pod Ostatní příjmy daněné dle §10 zákona o dani z příjmů a nemusí se týkat všech investorů. Spíše jenom těch, kteří nakupují a hlavně prodávají CP častěji a mají tak vyšší obrátkovost portfolia. Zdravotní a sociální pojištění se z tohoto druhu příjmů neplatí nikdy. Daň z příjmů pak je třeba platit jen tehdy, pokud obě uvedené podmínky osvobození od zdanění nejsou splněny:

1. Příjmy z prodejů pod 100 tisíc Kč

Jde o základní podmínku pro to, aby nemuseli danit drobní investoři. Pokud objem všech prodejů (tedy součet částek získaných prodejem, nemyslí se zisk) nepřekročí v daném kalendářním roce částku 100 tisíc Kč, pak se vás tato daň za daný rok netýká. A to zcela bez ohledu na následující text. Částku v Kč získáte z jiných měn (USD, EUR...) přepočtem na Jednotný kurz, tak jak je to popsáno výše.

2. Časový test: alespoň 3 roky od nákupu

Podmínka zvýhodňující dlouhodobé investory. I pokud 100 tisíc Kč za daný rok překročíte, i tak se lze dani zčásti (či zcela) vyhnout. Daň z prodeje CP se totiž neplatí u těch prodejů, kde byl dodržen takzvaný *tříletý časový test*. Pokud jste prodaný CP nakoupili před 3 roky a více, pak takový prodej dani nepodléhá. Počítá se to s přesností na dny, tedy CP nakoupený 11. 1. 2014 a prodaný 11. 1. 2017 či později podmínku splňuje. Daní se (pokud neprojdete podmínkou 1) jen prodeje těch CP, které byly koupeny před méně jak třemi roky. Pokud žádný takový prodej v kalendářním roce nemáte, není co danit.

Evidence nákupů/prodejů

Vyplatí se vést si vlastní evidenci nákupů a prodejů cenných papírů. Párovat v ní prodeje k nákupům je nejjednodušší metodou FIFO. Tedy první prodej daného CP (neboli nejstarší z hlediska kalendářního) spárovat s prvním jeho nákupem atd. Navíc je vhodné prodávat vždy tolik kusů CP, kolik bylo v minulosti nakoupeno (za jeden či více nákupů), aby šly obchody dobře párovat. V opačném případě by musela být kvůli spárování daná nákupní transakce uměle rozdělena na dvě (bude vysvětleno dále na příkladu). Pro účely evidence plně stačí tabulka např. v Excelu, v ní doporučuji následujícími sloupce: *jednoznačná identifikace cenného papíru* (např. jméno + ticker či ISIN), *datum nákupu*, *počet kusů*, *cena nákupu + poplatky brokera*, *datum prodeje*, *cena prodeje* (bez poplatku brokera), *poplatek prodeje*. No a nakonec doporučuji pomocný sloupec *Časový test*. V něm uvádějte např. NE, pokud prodej proběhl za méně jak 3

roky od nákupu (před prodejem nebo při prodeji po této lhůtě zůstane prázdný). Přepočtení cen a poplatků do Kč (pro příjmy a výdaje) za probíhající kalendářní rok lze dočasně (pro možnost průběžné kontroly během roku) provést třeba posledním známým Jednotným kurzem, dokud není známý v lednu ten nový. Jakmile je v lednu stanoven Jednotný kurz na předchozí rok, je pak třeba pro účely přiznání ho všude u nákupů resp. prodejů s datem daného roku pro přepočty do Kč použít, viz první díl. Nově (soudní rozhodnutí sporu SÚ s jedním poplatníkem) se pro nákupy z minulých let použije Jednotný kurz příslušných let, nikoliv jen poslední za rok, pro který se dělá přiznání. Právě proto je v evidenci dobré (pro snadný přepočtení) evidovat cenu a poplatky nákupu v jednom sloupci coby výdaj (na ně bude aplikován Jednotný kurz roku prodeje) a zvlášť pak cenu prodeje (příjem) a poplatky prodeje (další výdaj), na ně bude aplikován Jednotný kurz roku prodeje. Nejlépe je to vidět v příkladu a příloze ukázkové Evidence prodejů v pátém díle této minisérie.

Čtení údajů z evidence

Z této evidence se snadno zjistí splnění výše uvedených dvou podmínek osvobození od zdanění. Nebo se z ní snadno vyfiltrují položky, které dani podléhají, a tím se vypočítá Příjem a Výdaj pro přiznání. Stačí nejprve na sloupec *Datum prodeje* nastavit filtr na příslušný rok (např. 2017). Pak už lze snadno zjistit součtem čísel sloupce *Cena prodeje* přepočteným např. posledním známým Jednotným kurzem na Kč, zda suma nepřevyšuje 100 tisíc Kč. Pokud ne, neřeším v dani z prodejů CP už nic dál, první podmínka osvobození je splněna. Mohu tedy ještě bez obav z danění něco letos prodat, pokud se do limitu i po tomto prodeji vejdu. Pokud však je suma vyšší, postupuji dále. Nyní si stačí pro daňové účely všimnout jen řádků, kde sloupec *Časový test* obsahuje NE (tedy prodáno dříve jak za 3 roky). Takže stačí nasadit filtr na tento sloupec a máme jen prodeje do přiznání spadající. Pokud žádný prodej pod 3 roky od nákupu neexistuje (žádné NE), není co danit. Sice byl limit 100 tisíc překročen, ale výhradně prodeji, co splnily časový test.

Příjem/Výdaj pro přiznání

Předpokládejme dále, že limit 100 tisíc Kč překročen byl a zároveň nějaké NE v evidenci máme. Tedy danit se bude (obě výše uvedené podmínky osvobození od danění, tedy objemová i časová, nejsou splněny). Nyní máme výše uvedeným postupem vyfiltrované jen ty řádky, které dani za rok 2017 podléhají. Sečteme hodnoty ve sloupci *Cena prodeje* přepočtené Jednotným kurzem roku prodeje na Kč, to bude z hlediska daně Příjem. Dále sečteme dohromady hodnoty ve sloupcích *Cena+poplatky* nákupu (na ně použijeme Jednotný kurz roku nákupu) + *Poplatky prodeje* (na ně použijeme Jednotný kurz roku prodeje), toto vše dohromady bude Výdaj. Rozdíl (nejméně však nula) je dílčím základem této daně, viz příklady níže (plus reálný příklad v pátém díle minisérie).

Daňová optimalizace koncem roku

Pokud třeba zkraje prosince zjistíme, že daň z prodejů CP bude třeba přiznat (100 tisíc Kč příjmu překročeno a minimálně 1 prodej byl dřív jak 3 roky od nákupu), tak ji lze před koncem roku „optimalizovat“. Provedeme filtraci výše uvedeným postupem a máme jen daněné prodeje. Pokud nyní vidíme, že Příjem je vyšší než Výdaj (daň by se platila), lze případným prodejem ztrátové pozice, která rovněž nesplňuje časový tříletý test (a tedy do přiznání patří) rozdíl mezi Příjmem a Výdajem zmenšit, nebo i mít Výdaj vyšší jak Příjem. Logicky to uděláme jen u CP, který prodat stejně brzy chceme, třeba kvůli náhradě za jiný. Platí to i naopak, když zjistíme průběžnou ztrátu. Pak lze prodejem ziskové pozice zisk realizovat, aniž by to znamenalo velké zdanění tohoto prodeje. To by třeba bylo i nulové, pokud by i po takovém prodeji ztráta za celý rok trvala a jen se přiblížila nule. U prodejů CP totiž platí, jak je z výpočtů jasné, že se vyhodnocují všechny prodeje nesplňující časový test z daného roku naráz, tedy zisk z jednoho a ztráta z druhého prodeje se kompenzují. Vše platí jen v rámci prodejů CP, nelze kompenzovat s jinými položkami daňového přiznání. Nikdy však nemůže být tento základ daně záporný, tedy pokud Výdaj je po konci daného roku větší jak Příjem, bude dílčí základ daně z prodejů CP nulový (ztráta z prodejů CP nemůže snížit daň z příjmů např. ze zaměstnání či podnikání). To bude vidět na příkladu kompletního vyplnění přiznání v pátém díle minisérie.

Příklad: párování nákupů k prodejmům

Koupím 40ks akcie Shell v lednu 2017 a dalších 35ks v březnu 2017. Dnes chci něco ze Shellu prodat. Nejjednodušší kvůli výpočtu a evidenci je prodávat vždy tolik kusů, kolik už bylo v minulosti naráz či postupně nakoupeno. Je proto vhodné prodat buď 40ks (pak by prodej byl spárován jen s prvním nákupem, u druhého by v evidenci zůstal prodej nevyplněn), nebo celých 75ks (spárování s oběma nákupy, oba řádky komplet vyplněny). Pokud bych chtěl prodat např. jen 10ks, znamenalo by to nutnost první nákup (těch 40ks z ledna 2017) v evidenci poměrově rozdělit na 2 nákupy. Při stejném dni nákupu by se dělily jak kusy (10ks první a zbylých 30ks druhý nákup), tak i ceny nákupu a poplatky ve stejném poměru jako kusy. Zde tedy 10/40 pro první a 30/40 pro druhý řádek nákupu. Pak by nebyl problém prodej 10ks spárovat s tím prvním (rozděleným) nákupem a zbylé dva řádky nákupu (30ks a 35ks), by zůstaly (zatím) bez prodeje.

Daňové přiznání a prodej cenných papírů

V daňovém přiznání (ať už papírovém, nebo EPO, viz druhý díl minisérie) se Ostatním příjmům věnuje Příloha č. 2. Ta je společná pro příjmy z pronájmu (§9 zákona) a Ostatní příjmy (§10). Horní část příjmů z pronájmu tedy v této příloze nevyplňujeme (pokud nepronajímáme). Ve spodní části Ostatní příjmy (§10) pak vyplníme toto:

Druh příjmu: napsat „D-prodej cenných papírů“. D je označení skupiny ostatních příjmů, do které prodeje CP spadají, zbytek je slovní upřesnění příjmu. Podobně by se zvlášť danily deriváty (opce, futures) jako samostatný druh příjmu, bez osvobození platných pro cenné papíry.

Příjmy: údaj z naší tabulkové evidence zjištěný dle popisu výše (suma prodejních cen přepočtených Jedn. kurzem roku prodeje na Kč, a to z prodejů podléhajících příznání)

Výdaje: zjištěno podobně jako příjmy (suma nákupních cen + poplatků v Kč u těch samých prodejů s aplikací příslušných Jednotných kurzů dle let nákupu/prodeje u daného obchodu)

Rozdíl: jednoduchá matematika Příjmy – Výdaje (EPO odsud dále už vše počítá samo)

Kód: nic není třeba vyplňovat

Pokud jiné ostatní příjmy nemáte (jsou i jiné typy mimo investorské prostředí), pak v dolní části Úhrn kladných rozdílů bude přepis položek výše, jen rozdíl, pokud vyšel záporný (ztráta z prodeje) bude 0. Tím je zajištěno to popsané výše, že ztráta z prodeje cenných papírů nemůže snižovat základ jiných příjmů, třeba ze zaměstnání. Následně je tedy spočten dílčí základ daně z ostatních příjmů, který se přenese na hlavní formulář daňového příznání na stranu, na které se dílčí základy daně vyplňují (položka *Dílčí základ daně z ostatních příjmů dle §10*), i toto udělá EPO samo. Tím je zajištěno, že zisk z prodeje CP zvýší váš základ daně, ztráta naopak nijak se základem nepohne.

Několik příkladů danění prodejů CP

1. drobný investor

Pan Drobný v roce 2016 prodal akcie Shell za 45000Kč (nákupní cena 38000Kč, poplatky celkem 170Kč), dále prodal naráz všechny listy podílového fondu Top Stocks za 35000Kč (nákupní cena všech nákupů celkem 29500Kč, poplatky nulové-u fondů bývají vstupní poplatky často přímou součástí nákupní ceny). No a taky prodal ETF na index DAX za 19700Kč (nákupní cena 18000Kč, poplatky celkem 100Kč). Částky v Kč pan Drobný získal přepočtem pomocí Jednotného kurzu pro rok 2016 (zveřejněn v lednu 2017). Jak s daní?

Řešení: v souladu s popsaným postupem nejprve zjistíme, kolik celkem pan Drobný získal jednotlivými prodeji. Bylo to 45000+35000+19700Kč, tedy 99700Kč. Ač těsně, tak se pan Drobný vešel do limitu 100 tisíc Kč za rok pro sumu prodejů (bez poplatků). Zjevně použil znalosti daňové optimalizace, a když viděl, že se ještě do limitu koncem roku vejde, tak prodal v takovém objemu, aby ho nepřekročil a tedy ani nedanil. Zde není co řešit, nepřekročením limitu analýza končí, pan Drobný danit Příjmy z prodeje CP nebude, do přílohy 2 příznání tedy pro tento typ příjmů nic nepíše. Splněním objemové hranice nejsou dále podstatné částky ani data nákupů.

2. dlouhodobý investor

Pan Trvalý v roce 2016 prodal: dne 12.1. akcie Shell za 120000Kč (nákupní cena 100000Kč, nakoupeno 12.1.2013, poplatky celkem 200Kč), dále prodal 31.7. ETF na index FTSE100 za 50000Kč (nákupní cena 40000Kč, nakoupeno 12.12.2012, poplatky celkem 100Kč). Částky v Kč pan Trvalý získal rovněž Jednotným kurzem. Jak to bude zde?

Řešení: opět nejprve zjistíme, kolik celkem pan Trvalý získal jednotlivými prodeji. Bylo to 120000+50000, tedy 170000Kč. Limit 100 tisíc Kč za rok pro sumu prodejů tedy překročil a je třeba analyzovat jednotlivé prodeje. První prodej (Shell) pan Trvalý prodal na den přesně 3 roky od nákupu. I on zjevně použil znalosti daňové optimalizace, a když viděl, že se blíží tříletý termín splnění časového testu, tak s prodejem počkal a nemalý zisk z tohoto obchodu (po započtení poplatků je to 19800Kč) danit nebude (ušetřil tak téměř 3000Kč, pokud by tedy tento zisk nekompenzoval ztrátou z jiného dani podléhajícího prodeje ve stejném roce). I druhý obchod byl proveden víc jak 3 roky od nákupu. Tedy i v tomto případě, stejně jako v prvním, není co danit, protože sice byl překročen objemový limit, ale všechny prodeje splňují časový tříletý test (neboli žádné NE ve sloupci *Časový test* v evidenci pana Trvalého za rok 2016).

3. vrtkavý investor

Pan Zbrklý v roce 2016 prodal: dne 12.1. akcie Shell za 90000Kč (nákupní cena 80000Kč, nakoupeno 10.10.2015, poplatky celkem 200Kč), dále prodal 31.7. ETF na index S&P500 za 50000Kč (nákupní cena 40000Kč, nakoupeno 12.12.2012, poplatky celkem 100Kč). Přepočítání na Kč opět pomocí Jednotného kurzu. Jak to bude zde?

Řešení: postup opět stejný. Prodeji pan Zbrklý v r. 2016 získal 90000+50000, tedy 140000Kč. Limit 100 tisíc Kč za rok překročil a je třeba analyzovat jednotlivé prodeje. První prodej (Shell) prodal jen za cca 3 měsíce od nákupu, tedy v evidenci prodejů popsané výše by se objevilo NE ve sloupci *Časový test*, do výpočtu danění obchod vstoupí. Druhý obchod byl proveden víc jak 3 roky od nákupu, ten tedy nebude daněn. Příjmy pro vyplnění Přílohy 2 daňového přiznání tedy budou 90000Kč (suma získaná prodejem bez započtení poplatků). Výdaje pak 80200Kč (nákupní ceny plus všechny poplatky u daní podléhajících operacích). Rozdíl by tedy byl 9800Kč, je kladný, takže by vstoupil jako dílčí základ daně dle §10. O tento základ by se tedy zvýšila celková daňová základna přiznání. Pan Zbrklý tedy tímto svým prodejem zvýší svou daňovou povinnost o cca 15% z této částky (ne úplně přesně vlivem zaokrouhlování celkového základu daně), tedy cca o 1470Kč zaplatí na dani více.

Tento příklad mimo jiné ukazuje, že limit 100 tisíc Kč se musí vyhodnocovat jako první. Započítávají se totiž do něj všechny prodeje, nejen ty nesplňující časový tříletý test. Proto zde se daní, i když Příjmy jsou nakonec pod 100 tisíc Kč. Před odfiltrováním prodejů splňujících časový test totiž byly nad touto hranicí.

Závěrem k dani z prodeje CP

Jak je z příkladů i popisu patrné, daň z prodeje CP se lze elegantně vyhnout, nebo její dopady zmírnit. A to zejména vhodným sledováním provedených prodejů během roku, nebo jejich výraznou minimalizací (či odkladem prodeje na dobu po splnění časového testu). „Strašit“ by tato daň měla tedy jen ty, co rádi často obsah svého portfolia z různých důvodů mění, a to ve větším objemu za rok.

Kapitálové příjmy

Mezi kapitálové příjmy (plně nazývané jako Příjmy z kapitálového majetku, danění dle §8 Zákona o dani z příjmů) patří třeba i úroky na spořicí účet v bance nebo úroky českých spořicí státních dluhopisů. Obě tyto skupiny jsou již daně srážkovou daní přímo u zdroje, o další daňové povinnosti se v tomto případě není třeba starat. Nás ale budou zajímat zejména pravidelné příjmy plynoucí z držení akcií a obdobných cenných papírů (např. ETF, REITs), obecně nazývané dividendy.

Formy výplaty dividend

Některé státy daňově zvýhodňují i na straně investora jiné než hotovostní formy výplaty dividendy, a to pomocí různých programů nazývaných DRIP, SCRIP atd. Využívají je mnohé akciové společnosti daných států, např. Shell, velké španělské banky apod. Jde o náhradu hotovostní výplaty za kombinaci nových akcií a doplatku hotovosti s tím, že taková forma výplaty podílu na zisku není v daném státě (např. Nizozemí, Anglie, Španělsko) daněna. Naše daňové zákony však takové zvýhodnění nemají. V §3 odst. 2 Zákona o dani z příjmů se jednoznačně říká toto: „Příjmem se rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou“. Žádné rozdíly mezi formou příjmu tedy náš zákon nezná. Proto i dividendy vyplacené v nových akciích místo hotovosti se u nás daní. Je třeba hodnotu nově připsaných akcií vyčíslit v hotovosti. Kurz nově připsaných akcií uvádí často broker v přehledu daného obchodu. Pokud ne, lze užít scrip kurz uvedený na webu dané společnosti (pokud ho lze zjistit a doložit), případně závírací kurz na burze v den připsání, pokud nikoliv. Akciová dividendy v ČR proto není daňově atraktivnější než v hotovosti. Z pohledu českých daní na ni lze pohlížet jako na kombinaci nepeněžního příjmu (daněného u nás jako kapitálový příjem), za který je následně proveden nákup akcie. Výhoda dividendy v akciích může být ale nedaňová. Např. v tom, že akcie je získána v rámci těchto programů za výhodnější cenu než ve stejnou dobu na burze.

Obdržené dividendy (bez ohledu na jejich formu výplaty) je z hlediska daní z příjmů vhodné rozdělit na dvě skupiny:

1. dividendy českých společností

Pro tyto obdržené dividendy platí totéž co např. pro úroky připisované na spořicí účet. Tedy daně jsou srážkou přímo u zdroje (u dané české společnosti) sazbou 15%, tím je daňová povinnost splněna. Dividendy českých společností se proto už nikde v přiznání neuvádí. Jde tedy daňově o nejjednodušší variantu. Ale pozor, dividendy českých společností neznamená totéž co dividendy společností nakoupených na české burze! Na obou českých burzách (pražská i RM-System) se totiž prodávají rovněž akcie zahraničních společností (tedy těch třeba i z velké části podnikajících u nás, ale s daňovým sídlem v zahraničí). Jde např. o Pegas Nonwovens (Lucembursko), Erste bank a VIG (Rakousko) nebo Fortunu (Nizozemí). U těchto společností uvedené výhody neuvádění jejich dividendy v přiznání logicky neplatí, dividendy od nich se daní jako zahraniční společnosti. České jsou jen ty společnosti, jejichž ISIN začíná na CZ (ČEZ,

Komerční banka, Moneta, E4U...). Může začínat případně i na CS, což je u těch společností, jejichž akcie byly emitované už v době Československa. Jde např. o český Philip Morris, který má u nás dlouhou historii (před privatizací působil jako státní podnik Tabák a.s.).

2. zahraniční dividendy

Na tuto oblast se článek zaměřuje. Jakmile původ dividendy není český (tedy jde o zahraniční akcii nebo ETF), pak nelze daňovou povinnost ignorovat. Český daňový rezident totiž daní své celosvětové příjmy, ne jen ty vzniklé v ČR. Vyhnout se danění zahraničních dividend může jen ten, kdo není povinen za daný rok vůbec podat přiznání ze zákona. Pokud vám však povinnost podat přiznání vznikne, pak všechny zahraniční dividendy je třeba v přiznání uvést a vypořádat se s nimi níže uvedeným postupem.

Povinnost podat daňové přiznání

Povinnost podat daňové přiznání má podle Zákona o daních z příjmů každá fyzická osoba, jejíž celkové příjmy v daném kalendářním roce přesáhly 15 tisíc Kč (pokud se nejedná o příjmy osvobozené nebo daněné srážkou). Jestliže dotyčný má příjmy ze zaměstnání dle §6, pak je hranice příjmů mimo toto zaměstnání jen 6 tisíc Kč. Do uvedeného limitu zaměstnanců se počítají příjmy dle §7-10 (součet hrubých částek, NE zisků), tedy příjmy z podnikání, z kapitálového majetku (tedy i dividend), pronájmu a ostatní příjmy (tedy např. i z prodeje cenných papírů, viz minulý díl, nebo z příležitostných činností atd.). Proto překročit tuto hranici je velmi snadné. Navíc při souběhu více než jednoho zaměstnání daněného zálohovou daní (překryv v jednom měsíci) je povinnost podat přiznání rovněž. Je tedy jasné, že moc investorů se povinnosti podávat přiznání (a tím i danit zahraniční dividendy) nevyhne. Pro ty platí další informace.

Evidence zahraničních dividend

Většina investorů se tedy musí nějak „poprat“ s daněním zahraničních dividend. Pro tyto účely je vhodné si vést vlastní evidenci dividend. Nebo se lze spolehnout na celoroční výpisy dividend od brokera. Jde např. o *Dividend report* od Lynx, obdobný souhrnný roční výpis dividend po státech má ke stažení i DEGIRO.

Vyčíslení české daňové povinnosti

Bez ohledu na to, kolik bylo na dani z dividend zapláceno v zahraničí, je třeba nejprve celkovou hrubou dividendu ze zahraničí vyčíslit v Kč. Je tedy třeba provést součet hrubých dividend vyplacených od všech zahraničních titulů (ze všech zahraničních států) za celý kalendářní rok a pomocí Jednotného kurzu (viz první díl) přepočítat vše do Kč. Tato celková hrubá dividendu (po zaokrouhlení na celé Kč) se zapíše v daňovém přiznání do políčka *Dílčí základ daně z kapitálového majetku dle §8 zákona*, čímž dojde k navýšení českého daňového základu. Dále existují 2 varianty, jak pokračovat:

1. Bez uplatnění zahraniční daně

Nejjednodušší variantou je dále nedělat nic. Tím, že je celková zahraniční hrubá dividenda uvedena dle předchozího odstavce do přiznání, tím je splněna česká daňová povinnost (česká daň se zvýší o 15% z částky vepsané celkové hrubé zahraniční dividendy). Je tedy jasná nevýhoda této varianty: v ČR se daní komplet zahraniční dividenda bez ohledu na to, zda nějakou daň strhli už v zahraničí (neboli k zahraniční dani se vůbec nepřihlíží). Toto duplicitní danění samosebou českému FÚ nijak nevádí. Pokud však vám na dani z dividend v zahraničí bylo celkově strženo více než v přepočtu jen pár stokorun, asi by se vám nelíbilo platit daň v plné výši v ČR znova. Tedy bez možnosti tu zahraniční uplatnit (započítat). Varianta je tedy vhodná pro ty, kteří se nechtějí zdržovat náročnějším postupem zamezení dvojího zdanění (viz dále), nebo těm, co nechtějí dokládat na FÚ daň zaplacenou v zahraničí. Rovněž ji lze doporučit těm, kteří nemají v zahraničí strženou daň nijak zvlášť vysokou a druhou náročnější variantou by tak ušetřili jen velmi málo.

2. Uplatnění zahraniční daně metodou prostého zápočtu

Tato varianta je sice spravedlivější (projeví se aspoň zčásti daň zaplacená v zahraničí), ale je taky administrativně náročnější. Navíc záleží zčásti i na přisnosti vašeho finančního úřadu. Ten jako doklad o dani zaplacené v zahraničí (k jejímu uznání v ČR) může, ale nemusí akceptovat jen výpis brokera, který je snadné získat. Pokud by se ale FÚ striktně držel zákona, může chtít doklad přímo od zahraničního správce daně nebo od dané zahraniční společnosti, což může být složité (typické daněné dividendy jsou z USA, Německa, Nizozemí... a toto získávat není snadné). Obecně ale výpis brokera by jim na FÚ měl stačit, protože dle *Zákona o dani z příjmů* lze doklad zahraničního správce daně o stržené dani v dané zemi v odůvodněných případech nahradit dokladem depozitáře či plátce příjmu. No a výplata dividend by takovým důvodným případem být měla, protože neprobíhá přímo od plátce (firmy) k investorovi, ale jde to přes prostředníky (depozitáře, brokery). Oni se z FÚ případně ozvou, pokud by měli námitky, ale argumentace výše popsaná by měla stačit. Nouzově lze přejít na variantu 1, pokud by potvrzení nešlo snadno či levně získat a zatvrzelý úředník FÚ by na něm trval.

Kdo chce zahraniční daň uplatnit, toho čekají dále uvedené kroky.

Tabulka Seznam pro poplatníky...

V případě, že chcete daň zaplacenou v zahraničí uplatnit vůči české daňové povinnosti provedením zápočtu (tedy nedanit v ČR zbytečně znova), pak je důležité si dividendy ze zahraničí rozdělit na státy původu a evidovat si výši hrubých dividend a daně stržené v zahraničí. Výsledkem bude tabulka, která slouží pro účely daňového přiznání. Je při uplatnění zahraniční daně metodou zápočtu i povinnou přílohou přiznání. Slouží ale také pro vlastní přehled. V přiznání se nazývá „*SEZNAM pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona o daních z příjmů*“. V ní, jak už je naznačeno výše, jsou shrnuty zahraniční příjmy (v našem případě tedy dividendy) z jednotlivých států. Na každém řádku tabulky evidujeme ve sloupcích především tyto

údaje: stát (*kód státu*), *hrubé dividendové příjmy z daného státu* (v měnách výplaty i v Kč), *daň zaplacená v daném státu* (v měnách výplaty i v Kč), případně *poznámky a hranice k uplatnění zápočtu* (viz dále). Jako i jinde, i zde příjmy a daně přepočítáváme do Kč pomocí Jednotného kurzu, jak je popsáno v prvním díle. Příklad tabulky bude v příštím díle.

Smlouvy o zamezení dvojího zdanění

Aby bylo možné strženou zahraniční daň z dividend „použít“ na úhradu daně české, je třeba vědět, že východiskem jsou [Smlouvy o zamezení dvojího zdanění](#) (dále v textu jen *Smlouvy*) s příslušnými státy (tento pojem stačí zadat třeba do Google). Smlouvy jsou často i desítky let staré (z doby Československa), ale stále platné. Kdo je nechce studovat, může použít jen závěry shrnuté níže. Pokud v seznamu smluv není země, ze které máte dividendu, pak smlouva s daným státem neexistuje a je třeba u nás danit dividendu podruhé (nelze uznat tu zahraniční, nelze zabránit dvojímu zdanění). Takové státy ale mezi civilizovanými zeměmi, odkud chodí nejvíce dividend, naštěstí nejsou. To spíše jen exotické země s ČR tuto smlouvu nemají.

Příklad Smlouvy

Jako příklad si otevřeme pod výše uvedeným odkazem (seznam smluv) smlouvu s Německem, ta je z roku 1983. V příslušném PDF může být zákonů hned několik za sebou, je tedy třeba nejprve najít začátek *Smlouvy o zamezení dvojího zdanění*. V případě PDF u Smlouvy s Německem začíná tato Smlouva až na straně 14. Dále je třeba vyhledat článek věnovaný dividendám, zde jde o článek 10. Zpravidla je to článek někde mezi 8 až 11, dle konkrétního státu (smlouvy jsou obdobné). V daném článku nás zajímá maximální hranice v ČR uznatelné daně z dividend, u smlouvy s Německem je to v článku 10 odstavec 2b). Tam se píše, že max. lze uznat (u akcií mimo váš obchodní majetek) 15% z daně odvedené v Německu (viz „daň takto stanovená nesmí přesáhnout...“ ve smlouvě). Tedy 15% je horní hranicí. Jelikož 15% je i současná česká sazba, je to hranice výhodná (českou sazbu pokryje, i když ne plně, viz dále). Jsou ale i státy, kde v dané smlouvě je jen 10%, pak tedy nezbyvá než zahraniční daň z takového státu uplatnit jen do tohoto limitu a zbytek doplatit u nás.

Hranice uznatelné daně

Každý stát má jiné daňové zákony a jiné sazby daně z dividend. Stejně tak, jak je popsáno v odstavci výše, jsou i různé limity, kolik maximálně ze zahraniční daně lze v ČR pro započtení této cizí daně použít. Přestože většina zemí, ze které dividendy čeští investoři pobírají, má tuto hranici 15%, tak existují výjimky. Z nejnámějších států s fungujícím akciovým trhem jde o tyto země: Francie, Rakousko, Nizozemí. V těchto třech zemích lze uznat zahraniční daň jen do limitu 10% hrubé dividendy. Je tedy jasné, že část se doplácí u nás (minimálně 5%). Celková daň např. u Francie pak je přes 35% (30% Francie a min. 5% u nás). Je to i důvod, proč je pro českého investora výhodnější nakupovat např. Shell v klonu B (britský) a ne Shell A (nizozemský), ušetří se min. 5%

z každé dividendy na dani. Podobně třeba u společnosti Unilever (britský lepší jak nizozemský).

Jednotlivé státy a daňové sazby

Investorsky přívětivá je Velká Británie, která v souladu se Smlouvou o zamezení dvojího zdanění nestrhává českým investorům žádnou daň (tedy 0%), daní se až u nás (jednoduché, nemusí se řešit uznávání a zápočet britské daně, když je nulová).

Daň z dividendy 15% (jako u nás) mají také v Nizozemí, Japonsku, Austrálii či USA. Pro USA je třeba u brokera vyplnit zpravidla elektronicky formulář W-8BEN potvrzující českou daňovou rezidenci. Bez něho by daň byla dvojnásobná, formulář platí až 3 roky, pak je třeba ho aktualizovat.

Španělsko má daňovou sazbu 19% do ročního limitu 6000 eur nebo 21% nad tento limit. Belgie, Norsko či Kanada daní dividendy sazbou 25%. Německá daňová sazba je celkem 26,375% (25% daň a zbytek solidární přírážka zavedená před několika lety). Itálie, Rakousko či Finsko mají daň mezi 27 a 28%. Francie a Švédsko daní dividendy sazbou 30%, Švýcarsko dokonce 35%. Tyto příklady sazeb je třeba brát s rezervou, mohou se každým rokem změnit tak, jak rozhodne politická reprezentace dané země.

Všechny uvedené sazby platí pro většinu vyplacených dividend. Každá země má ale i určité výjimky, některé viz další odstavec. Výjimky mohou daň jak zvýšit, tak snížit, a to u některých akcií. Je tedy jasné, že každý stát daní jinak a že českých 15% je oproti jiným hlavně evropským zemím dobrá sazba. Bohužel, pokud je třeba zapláceno ve Švýcarsku 35%, je obtížné rozdíl do naší sazby 15% získat po Švýcarsku zpět. To by bylo třeba žádat tamní úřady. A to buď přímo, nebo skrze danou akciovou společnost, která dividendy vyplatila. Proto pokud je zahraniční sazba vyšší než česká, je často třeba se „smířit“ s tím, že daň bude právě taková. Naštěstí v ČR se ve většině případů už výrazněji navyšovat nebude (kromě 3 uvedených zemí, které umožní uznat jen 10% a ne 15% ze zahraničí).

Výjimky sazeb a optimalizace daně zahraničních dividend

Každému je matematicky jasné, aby nemusel danit nadbytečně, že je vhodné u každého státu stlačit sazbu zahraniční daně na 15%. Nebo ještě lépe pod tuto hranici (započítat často nelze plných 15%, jak bude vysvětleno dále). Optimalizace je možná díky faktu, že každý stát se vyhodnocuje jako celek (celková hrubá dividend a celková daň v daném státu odvedená, i na celoročních přehledech brokera je země jako celek), takže celková daň z dividend daného státu se vlastně průměruje. Optimalizace je možná ale jen u některých států, například:

V USA, kde je většina dividend daněna sazbou 15%, existují i společnosti daněné sazbou víc jak dvojnásobnou (hlavně společnosti typu LP, Limited Partnership). Tedy držení těchto akcií nevýhodně zvětšuje průměrnou daň nad 15%. Ale existují na druhou stranu i společnosti typu 80/20 company s tržbami nad 80% mimo USA, u kterých dani z

dividend podléhají jen právě tržby z USA. Typickým zástupcem této skupiny je akcie Philip Morris (ticker PM), kde v současné době jen cca 2-3% tržeb společnosti jsou z USA. Tedy i jen 2-3% z dividendy jsou daně sazbou 15%, zbytek chodí nedaně. Dividenda PM je proto daně jen sazbou např. 15% z 2%, tedy 0,30%, což průměrnou americkou daň vyplacenou ze všech USA titulů sníží.

V Německu zase existují společnosti, jejichž dividendy daně nejsou vůbec. Tuto výjimku jim poskytuje tamní legislativa. Zpravidla na základě toho, že danou dividendu vyplácejí ne ze zisku minulého roku, ale z rezervních prostředků minulých let. Příkladem jsou společnosti ~~Deutsche Post (DPW)~~ (nově DPW už ne, těžko říct zda trvale či ne) či Deutsche Telekom (DTE), obě z indexu DAX, ale i některé jiné (nemusí jít ale o trvalou výhodu). Vlastnictví těchto akcií sníží „škaredou“ německou daň 26,375% na přijatelnější úroveň. Nelze ale spoléhat, že tato výhoda daným akciím vydrží i další léta, jak je vidět u Deutsche Post. Je to o tamní legislativě i o zdrojích daných firem, jakými dividendu financují.

Obdobně lze najít výjimky i v jiných zemích.

Zápočet zahraniční daně

Již několikrát zde bylo zmíněno, že v daňovém přiznání se musí (k zamezení dvojího zdanění) zahraniční daň započítat vůči české, a to max. do limitu dle Smlouvy. U dividend se u valné většiny států k zamezení dvojího zdanění používá metoda prostého zápočtu. Není třeba psát přesnou definici. V praxi to ale znamená (oproti metodě plného zápočtu, která se používá u některých jiných než dividendových příjmů), že z každého státu lze vůči české dani započítat (tedy přiřadit a uznat) maximálně takovou zahraniční daň, aby podíl mezi hrubou dividendou z daného státu a celkovým základem daně nepřesáhl podíl mezi daní započtenou z daného státu a celkovou českou daní. Navíc nelze překročit limit ze Smlouvy, viz výše. Možná to zní krkolomně, na příkladu (hlavně komplexním v příštím díle i s příloženým vyplněným přiznáním) to bude ale jasnější. Jednoduchý příklad: pokud např. hrubá dividend z Německa tvoří 1,5% celkového základu české daně, pak i daň uznaná k zápočtu z Německa může být max. 1,5% celkové české daně. Nejvýše však 15% z hrubé německé dividendy, jak vyplývá ze Smlouvy s Německem. Číslo 1,5% z příkladu se v Přiznání ve výpočtu nazývá Koeficient zápočtu. Píše se bez znaku % a zaokrouhuje se na 2 desetinná místa.

Důsledky metody prostého zápočtu

U daní z dividend jednotlivých států (i ČR) je procento zdanění pevné (přesně 15%, 30% a podobně). Ale procento, jakým je zdaněna česká fyzická osoba celkově (poměr daně a původního základu daně před jeho snižováním) je maximálně 15%. Tedy nejde o pevné, ale maximální procento. V přiznání lze uplatnit různé nezdánitelné části základu daně dle §15 Zákona o dani z příjmů, které se od daňového základu odečítají. Jde o dary na charitu, dary krve, úroky hypotéky, pojistné životního pojištění, příspěvky odborům, vlastní vzdělávání a jiné. Vaše daň pak není 15%, ale méně, protože daňový základ se o

uvedené položky před výpočtem daně zmenšil. Mnozí tak mají reálně daň (před uplatněním slev na dani, např. slevy na poplatníka) třeba jen kolem 13% z původního základu i méně. Z definice i z výpočtu zápočtu je jasné, že započítat ze zahraniční daně lze max. tolik, kolik je reálná česká daň. V té se již projeví vliv nezdanitelných částí základu daně. Pokud např. vlivem odpočtů úroků hypotéky je vaše daň jen 13,5% z původního základu, pak lze z jednotlivých států započíst taky jen max. 13,5%, více formulář zápočtu uznat nedovolí. Zbytek „spadne“ ve formuláři do částky, kterou nelze daný rok z daného státu započíst. Takže i u dividend třeba z USA (kde je sazba 15%) nepůjde započíst celých 15%, ale o nějaké to procento méně.

Prostý zápočet limituje

Zmiňuji to hlavně proto, že většina si mylně myslí, že když USA sazba daně z dividend je 15% a česká jednotná daň taky 15%, tak se u nás nebude nic doplácet. To platí jen u těch, co nemají žádné nezdanitelné části základu daně (minimum populace). U ostatních je to omyl! Stačí mít hypotéku, rezervotvorné životní pojištění nebo něco darovat a už to neplatí. Započíst z americké daně půjde kvůli uplatněným nezdanitelným částem základu daně třeba jen výše zmíněných 13,5%, zatímco daň v ČR je 15%. Takže i u dividend z USA se bude v tomto konkrétním případě 1,5% v ČR doplácet. Je to tím, že započíst šlo jen 13,5% a tedy česká daň za daný stát nebyla snížena o plných 15% z hrubé dividendy. Optimalizace výše popsaná, tedy dividendy třeba od PM, toto mohou upravit tak, aby dvojitá daň (placená v USA i v ČR) byla co nejmenší či nulová. Průměrná USA daň se tím snížila pod 15%. Pak snáze uznatelný zápočet daně ze zahraničí maximalizuje i ten, kdo nezdanitelné části ze základu daně uplatňuje.

Daňové přiznání a zahraniční dividendy

V daňovém přiznání (ať už papírovém, nebo EPO, viz druhý díl minisérie) nejprve vyplníme (tak jak je popsáno výše v odstavci *Vyčíslení daňové povinnosti*) celkovou zahraniční hrubou dividendu za všechny státy dohromady, čímž zajistíme, že kompletní zahraniční dividendy navyšují český základ daně. Následně můžeme (nepovinně, viz výše) započítat určitou část daně z každého státu zahraničí zvlášť (a tím si snižovat českou daň a zamezit dvojímu zdanění). Použijeme k tomu naši připravenou tabulku SEZNAM pro poplatníky uplatňující... Např. Anglie (nulová odváděná daň) logicky nevyžaduje žádné vyplňování zápočtu, protože nic na dani odvedeno v Anglii nebylo (zápočet by byl nulový). Pro ostatní státy (kde daň v daném státě odvedená není nulová) se metodě prostého zápočtu (tedy uplatnění zahraniční daně a tím snížení daně české) věnuje Příloha č. 3. Musíme vyplnit tolik listů této přílohy, kolik různých států chceme pro zápočet využít. První list této přílohy je pro první využitý stát, pro další pak existuje samostatný list. Ten má méně políček, celkový součet za všechny státy s uplatněným zápočtem dohromady se pak udělá na prvním listu. EPO správně listy doplňuje samo, tak jak jsou státy přidávány, a velmi usnadňuje výpočet. Zde se velmi vyplatí proti ručním výpočtům. Vše ukážu na příkladu v příštím díle seriálu, který komplexně předvede všechny zatím popsané daně a ukáže, jak vyplnění přes EPO výpočty usnadňuje.

Přílohy přiznání

K přiznání se pak přikládá tabulka SEZNAM... (v EPO/mojedane.cz existuje její zjednodušená verze, lepší je ale kvůli měnám a Smlouvám přiložit vlastní, jak vysvětlím v příštím díle). Dále se přikládá Příloha č. 3 a její případné další samostatné listy (dle počtu států s uplatněním zápočtu). No a taky samosebou FÚ chce vidět výši daně odvedenou v zahraničí. Tedy buď přiložit komplet výpis brokera (či brokerů), kde jsou vidět všechny příchozí dividendy a odvedené daně jednotlivě. Nebo pro přehlednost je lepší souhrnný dividendový report. Někteří brokeri (Lynx-Dividend report, DEGIRO-Roční výkaz) ho mají ke stažení hezky přehledně po státech ve stylu tabulky SEZNAM (s již sjednocenou měnou). Ke stažení bývá zpravidla v únoru až březnu dalšího roku.

Závěrem k dani z dividend

Daň ze zahraničních dividend už je komplikovanější než daň z prodeje CP. A to zvlášť, pokud máte zahraničních dividend (a hlavně zahraničních daní) stržených co do celkového ročního objemu nebo počtu států dost a chcete v největší možné míře zamezit druhému plnému zdanění u nás, respektive ho zmenšit. Naštěstí se stačí naučit základní postupy a pamatovat si, které státy jsou daňově méně přívětivé. A to ať už vlastní sazbou, nebo i tím, že nelze u nás započíst max. 15%, ale jen 10%. Pak už není problém zahraniční dividendy zpracovávat a daním třeba i přizpůsobovat výběr kupovaných akciových titulů či ETF. Přinejhorším (při přísné úřednici FÚ, která by neuznala doklady brokera o dani odvedené v zahraničí a ozvala by se vám po podání přiznání) hrozí „jen“ to, že se z přijaté hrubé zahraniční dividendy zaplatí 15% u nás znova, víc nehrozí :). Pokud ale nejde o desítky či stovky tisíc na zahraniční dani, asi se v tom rýpat nebudou. Zvlášť při EPO podání bez hlášené chyby.

Zadání příkladu

Je únor 2017 a pan Novák se chystá vypracovat si daňové přiznání Daně z příjmu fyzických osob za rok 2016. Pan Novák má k tomu nashromážděné v tištěné či elektronické formě tyto potřebné podklady, dokládající jeho příjmy či naopak daňové úlevy za rok 2016:

- potvrzení o zdanitelných příjmech od svého zaměstnavatele (jedno zaměstnání)
- vlastní evidenci nákupů a prodejů cenných papírů připravenou v souladu s článkem 3 této minisérie (příjmy z prodejů CP)
- celkový výpis brokera Fio a Roční výkaz brokera DEGIRO (zahraniční dividendy a stržené daně)
- potvrzení od transfuzní stanice o provedených darech krve (odečet ze základu daně)
- potvrzení od banky o úrocích zaplacených na své hypotéce (odečet ze základu daně)
- potvrzení od pojišťovny o částce zaplacené za soukromé investiční životní pojištění (odečet ze základu daně)

Konkrétní částky z potvrzení budou přímo v řešení příkladu, aby to nebylo zbytečně zdvojené. Pan Novák je svobodný, bezdětný, nestuduje, nemá žádný typ důchodu či invalidity (tyto informace ovlivňují slevy na dani). Jak je z dokumentů patrné, měl v roce 2016 hned několik typů příjmů. Přes brokery Fio a DEGIRO obchodoval s cennými papíry, limit 100 tisíc na prodeje přesáhl, tříletý časový test nedodržel. Rovněž mu z akcií u těchto 2 brokerů přišlo několik českých i zahraničních dividend. Má však i nějaké daňové úlevy: je dárce krve, má byt na hypotéku a také investiční životní pojištění. Toto vše sníží daňový základ (a tím i daňovou sazbu pod klasických 15% ze základu daně). Pan Novák chce zpracovat přiznání co nejjednodušeji (ideálně bez vlastních výpočtů a nutnosti vše tisknout), ale nemá ani elektronický podpis, ani datovou schránku.

Řešení – vypracování přiznání

Výběr možnosti vyplnění a přílohy

Pan Novák sice nemá elektronický podpis ani datovou schránku, je ale nakloněn snadnému vyplnění a automatizovaným výpočtům. V souladu s článkem 3 z této minisérie tedy využije metodu 4 – vyplnění a odeslání [přes EPO](#) (nově moderněji na webu [mojedane.cz](#)), na FÚ pak donese jen podepsaný jediný list papíru.

Abyste mohli dále sledovat postupy vyplňování, stáhněte a otevřete si tyto 3 PDF soubory:

- [Evidence prodeje cenných papírů](#)
- [SEZNAM pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění](#)
- [Daňové přiznání – úplný opis k tisku](#) (funkce EPO zobrazující přiznání tak, jak by vypadalo vytištěné či ručně vyplněné na klasickém papírovém formuláři)

Brokeři

Pro příklad jsou záměrně použiti brokeři Fio a DEGIRO, protože reprezentují různé způsoby výpisů a konverzí měn. Broker Fio měny sám nekonvertuje, zachovává měnu burzy, takže u něj jsou dividendy ze zahraničí typicky v USD či EUR. Navíc jeho roční výpisy jsou hromadné, obsahují vše naráz v jedné tabulce (nákupy, prodeje, dividendy, pro každou měnu zvlášť). Je tedy třeba dividendy z tabulek „vytěžit“ ručně, buď naráz teď, nebo během roku průběžně. Broker DEGIRO oproti tomu ve výchozím nastavení AutoFX konverze měny vše konvertuje ~~do CZK~~ (nově do EUR, tedy i u DEGIRO by přepočítání měny pro prodeje cenných papírů do CZK byl nutný). Přijaté dividendy pak všechny uvádí v ~~CZK~~ původní měně před konverzí (a v EUR po konverzi). Nicméně v dokumentu Roční výkaz uvádí DEGIRO tabulku přijatých dividend podle zemí (hrubá dividenda, sražená daň, vše pro každou zemi), a to už v CZK (sám přepočítá Jednotným kurzem). To je velké zjednodušení pro tabulku SEZNAM.

Tabulka SEZNAM – zahraniční dividendy

Před samotným vyplňováním přiznání přes EPO si však pan Novák nejprve připraví tabulku SEZNAM pro poplatníky..., která bude jeho velkou pomůckou pro danění zahraničních dividend. Rovněž bude nezbytnou přílohou k daňovému přiznání. Jak už víme, české dividendy do přiznání nepatří. Tedy i když nějaké české dividendy pan Novák obdržel (od ČEZ a KB), tak se tato dividenda nikde neobjeví. Tedy ani v tabulce SEZNAM, ani nikde jinde (srážková daň z českých dividend povinnost splní už na straně dané společnosti, podobně jako u srážkové daně z úroků).

Ještě připomenutí ze 4. dílu: v EPO sice existuje tabulka SEZNAM, ale ta se hodí spíše pro příjmy ze zaměstnání z ciziny, kdy se měna výplaty vždy shoduje s měnou daného státu. To ale u dividend ne vždy platí, u těch je často měna jiná, nebo je měn více. DEGIRO má vše v Ročním výkazu v CZK, ale u jiných brokerů tomu tak není. Třeba u Anglie mohou být dle burzy nákupu a titulu dividendy u některých brokerů v USD, EUR i GBP. Proto je vhodnější tabulku Seznam zpracovat takto externě třeba v Excelu a přiložit ji k přiznání nejlépe v PDF. Umožňuje to ji mít přehlednější a s vysvětlivkami.

Sloupce tabulky SEZNAM

Nyní si tedy otevřeme výše odkazovanou [přílohu SEZNAM..](#) Její vyplnění proběhlo snadno. Z výpisů Fio (dividendy mezi transakcemi, nebo vlastní průběžná evidence) a DEGIRO (přehledová tabulka Ročního výkazu) se zjistí vše odděleně pro každý stát. Význam sloupců tabulky:

- *hrubé dividendové příjmy*: celková hrubá dividendy v měně výplaty pro daný stát a daného brokera (měn může být i více, dle použitých burz a brokerů, viz Anglie či USA)
- *přepočet příjmů do Kč*: přepočet těchto hrubých příjmů do Kč Jednotným kurzem, zobrazeno na celé Kč
- *daň zaplacená v zahraničí*: součet v dané zemi reálně zaplacených částek na dani (z výpisů obou brokerů stejně jako hrubé dividendové příjmy)
- *přepočet daně do Kč*: opět přepočet předchozího sloupce Jednotným kurzem, zobrazeno na celé Kč
- *z toho uplatněno pro zápočet*: viz 4. díl minisérie. Každý stát má ve Smlouvě o zamezení dvojího zdanění maximální hranici zápočtu, kterou tento sloupec zohledňuje. Hodnota sloupce je tedy menší z těchto dvou čísel: *přepočet příjmů do Kč* krát maximální procentní hranice, *přepočet daně do Kč*. Je to logické, nelze uplatnit ani víc než kolik je limit ve Smlouvě (první z čísel), ani víc než kolik bylo reálně na dani strženo (druhé číslo). Částka je zaokrouhlena na celé Kč. Jde společně s hrubou dividendou o hlavní vstup do listů pro uplatnění zápočtu, viz dále ve vyplňování Přiznání.
- *informace k možnosti...*: zde je shrnuta informace z příslušné Smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Tedy kolik lze započíst (vliv na předchozí sloupec) a zda vůbec zápočet bude proveden a příslušný list Přílohy 3 vyplněn (ne, pokud je zápočet nulový – viz Anglie)

Co z tabulky SEZNAM vyplývá

Z tabulky je hezky vidět, jak se málo daňově vyplatí mít dividendy např. z Rakouska: daň je tam cca 27,5% (76 Kč), ale započíst lze jen 10% z hrubé dividendy, tedy max. 28 Kč. U Německa (daň je cca 18,9% z hrubé dividendy) je vidět, že investor použil metody optimalizace popsané ve 4. článku: normálně by byla daň 26,375%, ale tím, že pan Novák nejspíš měl v portfoliu i tituly s daní 0% (např. Deutsche Telekom), se průměrná daň snížila pod 19% a započíst půjde daleko větší část zahraniční daně (478 Kč z 601 Kč). Ne vše metodou prostého zápočtu projde (viz dále), ale optimalizace rozhodně pomohla. Podobně u USA (daň 14,3% místo 15%, zde vlivem dividend od Philip Morris). Lucembursko bylo vybráno jako příklad země, kde daň je přesně 15%, započíst tedy lze z hlediska Smlouvy o zamezení vše. Přesto, jak se později ukáže (a v PDF opisu přiznání k tisku to je vidět hezky), nepůjde započíst vše. Může za to vliv nezdanitelných částí základu daně (zde hypotéky, daru krve a pojištění) na reálně snížené daňové procento pana Nováka.

S takto hotovou tabulkou už půjde nejen provést zápočet zahraniční daně pro jednotlivé státy, ale rovněž určit celkový příjem z kapitálového majetku dle §8. Je to součet sloupce *Přepočet příjmů do Kč* za všechny státy dohromady, viz poslední řádek tabulky.

Evidence prodejí CP

Krátce ještě projdeme příložený dokument [Evidence prodejí CP](#). Pan Novák si ho v souladu s doporučeními ve 3. díle minisérie vedl. Bylo pro něj tedy snadné odmaskovat jen ty prodeje, které proběhly v roce 2016. Z nich pak jen ty, u kterých od nákupu neuplynuly ještě 3 roky. Jen tyto prodeje tedy připojená tabulka obsahuje a jen ty se budou danit. Kompletní součet sloupce *Cena prodeje* (u cizí měny přes Jednotný kurz dle roku prodeje, zde tedy pro USD a rok 2016) tvoří Příjmy v Kč pro danění prodejí. Součet sloupců *Cena+popl.nákupu* plus *popl.prodeje* (opět zvlášť pro každou měnu, přes Jednotné kurzy dle roků nákupu a prodeje, zde tedy 2015 a 2016) tvoří Výdaje v Kč. Příslušné vzorce jsou v příložené Evidenci dole pod tabulkou. Součet Příjmů a Výdajů (zaokrouhlený na celé Kč) bude třeba při vyplňování spodní části Přílohy 2 v Přiznání (Ostatní příjmy). Z Evidence prodejí je i vidět, jak probíhá párování, pokud je jedním prodejem vyřízeno několik nákupů (více datumů a řádků nákupů sloučených do jednoho prodeje).

Vlastní vyplňování přiznání přes EPO

Nyní už máme potřebné „investorské“ přílohy (SEZNAM a Evidence prodejí) připravené. Pustíme se tedy přes [EPO](#) do samotného přiznání pana Nováka. Vy si rovněž můžete otevřít připravený PDF soubor [Daňové přiznání – úplný opis k tisku](#). V něm uvidíte údaje takové, jaké dále budeme vyplňovat i zde v EPO (finální podoba po zohlednění všeho, některé číselné hodnoty se tedy budou v EPO postupem vyplňování automaticky měnit).

Na stránkách [EPO](#) použijeme odkaz Elektronická podání pro FS-Elektronické formuláře-Daň z příjmů FO od roku 2013 včetně (nově můžeme použít novější portál [mojedane.cz](#), princip vyplnění je pak ale obdobný). Průvodce nepoužijeme (hodí se spíše pro jednodušší varianty, než máme my, a neodpovídá pořadím vyplňování tolik klasickému přiznání). Rovnou v pravém horním rohu přejdeme odkazem na další stránku (v pravém sloupci je pak možné mezi stránkami přepínat i dále).

Úvodní údaje

Jsme na první straně v Záhloví. Finanční úřad a Územní pracoviště vybereme dle trvalého pobytu pana Nováka (trvale bydlí na Praze 5). Dále vyplníme rodné číslo (pro účely tohoto příkladu je fiktivní, stejně jako další údaje o něm). Zbytek na této stránce EPO nevyplňujeme, týká se jen dodatečných či opravných přiznání, případně daňových nerezidentů (cizinců). Přejdeme na další stránku 1. oddíl. Zde vyplníme základní údaje o panu Novákovi, jako v jiných úředních formulářích. Tedy jméno, trvalá adresa, email, telefon. Zbytek se pana Nováka netýká. Adresa místa pobytu k poslednímu dni by se

vyplnila, pokud by změnil trvalý pobyt mezi dnem vyplnění a 31.12.2016. Adresa, kde se poplatník zdržoval, se týká cizinců bez českého trvalého pobytu. Podepisující osoba se uvádí, jen pokud přiznání nevyplňuje poplatník sám. Přejdeme na další stránku 2. oddíl.

Dílčí základy daně dle §6

Ve 2. oddílu uvedeme všechny příjmy pana Nováka. Pro příjmy od zaměstnavatelů by šlo použít tlačítko *Výpočtová tabulka k §6*. Ta ale má význam pouze, když je zaměstnavatelů více (sčítá údaje). Pan Novák pracoval ale jen u jednoho, proto výpočtovou tabulku nepoužijeme. Rovnou použijeme údaje z jeho *Potvrzení o zdanitelných příjmech*. Sloupce v tomto Potvrzení a v EPO se jmenují podobně, navíc v EPO lze pod symbolem ? vyvolat nápovědu. Řádek 31 *Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů* je součet řádků 2.+4.+5. na Potvrzení. Neboli jde o součet hrubých příjmů vyplacených do 31.1.2017 a případných doplatků těchto příjmů za předchozí roky. Pan Novák má tento příjem na Potvrzení ve výši 386505 Kč, ten tedy do EPO zapíšeme. Další položkou je řádek 32, *Úhrn povinného pojistného* od zaměstnavatelů. I to snadno najdeme na Potvrzení, a to na řádku 6.+7. U pana Nováka jde o 131412 Kč. Prakticky jde o 34% z předchozí položky hrubé mzdy (až na zaokrouhlení), což odpovídá pojistnému zaměstnavatele. Další řádek nevyplníme, v zahraničí pan Novák nepracoval. Následný řádek 34 se v EPO vyplní automaticky sám na 517917 Kč. Prakticky jde o roční superhrubou mzdu pana Nováka.

Další dílčí základy daně

Na té samé stránce se rovněž automaticky vyplní řádky 36 a 36a, které nebudeme nijak modifikovat. Řádek 36 je přenos z předchozí tabulky, 36a pak zohledňuje jednu z metod zamezení dvojího zdanění, a to metodu vynětí. Ta nás nezajímá, u zahraničních dividend se ve valné většině zemí používá prostý zápočet a ne vynětí, a ten bude až dál. Na řádku 37 by pak Novák (s použitím Přílohy 1) vyplnil příjmy z podnikání dle §7. Ty neměl, tedy necháme prázdné. Do řádku 38 vepíšeme celkový příjem z kapitálového majetku. Tedy v našem případě ze zahraničních dividend pana Nováka. Sem tedy přijde celková zahraniční hrubá dividenda, kterou už máme díky tabulce SEZNAM... k dispozici (poslední součtový řádek tabulky). Vyplníme tedy 20948, právě tolik Kč v hrubém dle tabulky SEZNAM pan Novák obdržel. Řádek 39 zůstane prázdný (příjem z pronájmu pan Novák nemá).

Ostatní příjmy, Příloha 2

Řádek 40 odpovídá u pana Nováka příjmům Ostatním, u něj tedy příjem z prodeje cenných papírů. Zde místo abychom něco přímo napsali, tak klepneme na odkaz Příloha 2. Tím nás EPO přenese na Přílohu 2 (ta je v PDF dokumentu *Úplný opis k tisku* trochu dále, a to na straně 5). Tato příloha slouží v horní polovině k výpočtu příjmů z pronájmu (necháme prázdné), dolní polovina nás ale zajímá. V tabulce v 1.sloupci vybereme *D-prodej cenných papírů*. V dalším sloupci napíšeme např. *prodej cenných papírů-dle*

přílohy Evidence prodejů. Do Příjmy a Výdaje uvedeme částky z dokumentu Evidence prodejů CP, který máme připravený. Tedy 169012 Kč do Příjmy a 159064 Kč do Výdaje. Ostatní už EPO spočítá za nás, nic dále na Příloze 2 už není nutné vyplňovat. Můžeme tedy v pravém sloupci použít tlačítko Zpět, tím vyplněnou Přílohu 2 opustíme a jsme zpět v hlavním formuláři. Na řádek 40 se nám přenesl příslušný příjem z prodeje CP (kladných 9948 Kč, kdyby příjmy byly nižší jak výdaje, přenesse se 0 Kč, nelze uplatit ztrátu z prodejů CP). Zbylé řádky na této stránce EPO se už dopočítají samy. Jde zejména o celkový základ daně 548813 Kč na řádku 45, tedy o příjmy ze zaměstnání plus další příjmy. Z tohoto základu se dále bude počítat daň. Daň ze zahraničních dividend (tedy z těch 20948 Kč) budeme snižovat metodou zápočtu až dále.

Nezdanitelné části základu daně

Přejdeme na další stránku na 3. oddíl. Zde můžeme panu Novákovi podstatně snížit daňový základ, vypočítaný prozatím na 548813 Kč. Řádek 46 umožňuje odečíst dary na charitu, dary krve atd. Z potvrzení od transfuzní stanice se dočteme, že pan Novák bezúplatně daroval v roce 2016 krev celkem 5x. Podle zákona za každý dar krve lze ze základu daně odečíst 2000 Kč (a daň tak snížit cca o 300 Kč). Tedy na řádek 46 napíšeme 10000 Kč (5x 2000 Kč). Na řádku 47 lze panu Novákovi odečíst úroky hypotéky, pokud daná hypotéka slouží k zajištění vlastního bydlení (ne např. na byt k pronájmu). Z potvrzení od banky pana Nováka zjistíme, že na úrocích v r.2016 zaplatil 21055 Kč, tuto hodnotu tedy zde uvedeme. Do sloupce Počet měsíců uvedeme 12 (hypotéku splácel celý rok 2016, úroky uplatnil za všechny měsíce roku 2016, za část roku by to bylo jen např. v roce, kdy s hypotékou začíná). Řádek 48 zůstane prázdný (žádný odpočet na penzijní produkty). Na řádku 49 bude částka zaplacená na soukromé životní pojištění, a to dle potvrzení od pojišťovny pana Nováka (max. 12000 Kč). Z potvrzení vyplývá možnost odečíst 8430 Kč, tuto hodnotu tedy zapíšeme. Další odpočty ze základu nejsou, takže zbytek stránky EPO už doplní samo. Panu Novákovi se základ daně snížil celkem o 39485 Kč (řádek 54) na nových 509328 Kč (řádek 55). Prozatím vyčíslená daň na řádku 57 tedy je 76395 Kč.

Zápočet zahraniční daně

Když nyní přejdeme na další stránku EPO, jsme v části 4. oddílu. V ní se již za moment projeví právě zápočet zahraniční daně (na řádku 58), případně daňová ztráta minulých let (netýká se pana Nováka). Na řádku 58 je prozatím, než vyplníme Přílohu 3, daň 76395 Kč, přenesená z řádku 57. Takto vysoká by daň byla, když by pan Novák neuplatnil daně z dividend stržené v zahraničí metodou zápočtu. Neboli pokud by u nás danil všechny zahraniční dividendy znova, bez ohledu na zahraniční daně. To ale pan Novák nechce. Už má tabulku SEZNAM i dokumenty od brokerů. Nyní ji tedy použije pro snížení české daňové povinnosti.

Příloha 3 – příjmy

Ve 4. oddíle u řádku 58 tedy stačí klepnout na tlačítko Příloha 3. Tato příloha slouží právě k uplatnění zahraniční daně metodou prostého zápočtu. Jak víte z předchozího dílu, tak příloha 3 má tolik listů, za kolik států zápočet uplatníme. Dle tabulky SEZNAM ho uplatníme za Rakousko, Německo, Lucembursko a USA, tedy 4 listy. V EPO budeme postupovat pro přehlednost v tomto vyjmenovaném pořadí států (dle řádků tabulky SEZNAM). V PDF *Úplný opis k tisku* tyto 4 listy Přílohy 3 najdete až u konce priznání, na stranách 6 až 9 opisu. V Příloze 3 v EPO tedy v *Kód státu* nejprve vybereme Rakousko (kód AT). Na řádku 321 *Příjmy ze zdrojů v zahraničí* přijde uvést výši hrubé dividendy z dané země. Vše se v příloze 3 vyplňuje zaokrouhlené na celé Kč, proto jsme už v tabulce SEZNAM takto údaje v Kč uváděli. Zde tedy napíšeme 276, do řádku 322 *Výdaje* nebudeme psát nic (platí pro všechny státy, výplata dividend u obou brokerů Fio i DEGIRO není spojena s žádnými přímými výdaji).

Příloha 3 – zahraniční daně

Řádek 323 Daň zaplacená v zahraničí, sem přijde údaj z tabulky SEZNAM ze sloupce *z toho uplatněno pro zápočet*. Tím je zajištěno, že nebude porušena Smlouva o zamezení dvojího zdanění. Z daně z daného státu (zde Rakousko) uvedeme jen tu část, co Smlouva povoluje. Zde tedy napíšeme 28. To je vše, zbytek aplikace EPO pro Rakousko spočítá už sama. Řádek 324 nazvaný Koeficient zápočtu (zde 0,05) znamená, že příjmy z Rakouska tvoří 0,05% celkových příjmů pana Nováka. Dle definice prostého zápočtu tedy i zápočet může být max. 0,05% z celkové české daně, ne více. Řádek 325 právě určuje, kolik maximálně by šlo z Rakouska při dané hrubé dividendě započítat (38,20), řádek 326 pak to, kolik opravdu bylo uznáno k zápočtu (uvedená zahraniční daň max. do hodnoty limitu, neboli menší hodnota z řádků 323 a 325). Zde se povedlo započíst vše hlavně díky limitu max. 10% pro Rakousko ze Smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

Další stát zápočtu, limitace maximální výše

Pro další stát (list) postupujeme obdobně. Stačí v EPO klepnout nahoře na Přidat list. Nyní tedy kód DE, 3185 Kč příjem, 478 Kč daň. Nyní už vidíme, že prostým zápočtem neprošla celá částka 478 Kč, ale jen 443,09 Kč. Mnozí by se mohli divit: jak to, že nejde započíst celých 478 Kč, když jde přesně o 15% z hrubé německé dividendy 3185 Kč, a to díky ohraničení na tuto hladinu Smlouvou s Německem? Odpověď je jasná: díky odpočtům na dary krve, na hypotéku, na pojištění atd. už nemá pan Novák daň 15% z daňového základu, ale méně. Koeficient zápočtu (řádek 324) se počítá ze základu daně PŘED uplatněním těchto odečitatelných položek (z řádku 42). Ale daň určená daným Koeficientem zápočtu (výsledek na řádku 325) je už počítaná z daně PO uplatnění vlivu těchto odpočtů (z řádku 57). V praxi to u pana Nováka znamená toto: jeho základ daně (před odpočty nezdánitelných částí) je 548813 Kč. Ale daň po vlivu odpočtů je 76395 Kč, tedy ne 15%, ale už jen 13,9% ze základu. A stejně jako tedy díky hypotéce, darům atd... se panu Novákovi snížila daň na 13,9% z normálních 15%, tak i maximální zápočet každého státu je (vzhledem k popsanému způsobu jeho výpočtu) už taky jen max.

13,9%. Případně o trochu jinak vlivem toho, že Koeficient zápočtu se zaokrouhluje na max. 2 desetinná místa. To je důvod, proč plných 15% u Německa, Lucemburska ani USA nelze započíst, formulář pustí jen těch cca 13,9%. Proto se vyplatí např. USA ta optimalizace dividendami PM s daní hluboce pod 15% či podobnými.

A zbylé dva státy...

Ještě vyplníme v EPO dva listy Přílohy 3, a to pro Lucembursko a USA. Postup je stejný jako u Rakouska a Německa dle tabulky SEZNAM a jejich šedě podbarvených sloupců (příjmy a zápočet zahraniční daně). Zbytek EPO vyplní samo. Po vyplnění všech 4 listů se dozvíme na řádcích 328 a 329 prvního listu Přílohy 3, že k zápočtu bylo uznáno 2312,21 Kč. Neuznáno pak jen 88,79 Kč (což je částka, která přesáhla limit vlivem nižší české daně vlivem nezdanitelných částí základů daně a vlivem zaokrouhlování).

Efekt zápočtu zahraniční daně

Listy Přílohy 3 opustíme tlačítkem Zpět. Nyní na řádku 58 už vidíme částku 74082,79 Kč místo původních 76395 Kč. Rozdíl těchto částek (daňové povinnosti) odpovídá právě částce, která byla uznaná k zápočtu Přílohou 3 (2312,21 Kč, tak jak to je v Příloze 3 vidět na řádku 328). Nová daňová povinnost dle řádku 60 tedy je 74083 Kč (zaokrouhlení na celé Kč). Přejdeme na další stránku EPO.

Slevy na dani

Na další stránce 5. oddílu lze uplatnit přímé slevy na dani. Jak bylo řečeno, pan Novák je svobodný bezdětný. Ani nestuduje, nemá invalidní důchod atd. Může proto uplatnit jen základní slevu na dani na poplatníka. Tu může uplatnit každý. EPO tuto slevu automaticky na řádku 64 vyplní. Jde o slevu 24840 Kč ročně (neboli 2070 Kč měsíčně). Pan Novák, tím že pracuje a má v práci podepsané Prohlášení poplatníka k dani, tak mu jeho mzdová účetní právě 2070 Kč měsíční slevu na dani už odečítá. Teď v přiznání se tedy tato hodnota neprojeví ani přeplatkem, ani nedoplatkem (o ni už jsou sníženy daňové zálohy na *Potvrzení o zdanitelných příjmech*, viz dále). Na řádku 71 a 74 se v EPO automaticky vypočítala daň po uplatnění této slevy. Nová daňová povinnost pana Nováka tak klesla díky této slevě na 49243 Kč. Nic dalšího na této stránce už vyplňovat nebude (daňové bonusy vznikají jen u těch, co mají děti a daňové slevy na děti jsou vyšší než daňová povinnost).

Dodatečné přiznání

EPO 6. oddíl je věnován jen těm, co by podávali daňové přiznání dodatečné, které by modifikovalo částku původního (např. když by si pan Novák po podání uvědomil, že tam něco zapomněl). Zde by se pak vyčíslil rozdíl původní a nové daně a v přiznání dodatečném by se řešil jen případný nedoplatek či přeplatek z tohoto rozdílu. To není náš případ, tuto část tedy přeskočíme na další stránku.

Placení daně

EPO 7. oddíl je závěrečnou daňovou bilancí. Na řádek 84 pan Novák napíše, kolik zaplatil za zdaňovací období 2016 na zálohové dani u zaměstnavatele. To se snadno dozví z již použitého *Potvrzení o zdanitelných příjmech* z řádku *Záloha na daň z příjmu celkem*. Tato částka z potvrzení pana Nováka činí 52850 Kč, tu tedy na řádek 84 uvede. To je vše, EPO nám na řádku 91 sdělí celkový výsledek daňového přiznání. Kladná částka znamená, že by pan Novák musel na FÚ daň doplatit (převodem či na pokladně). Záporná pak, že má přeplatek. To je i náš případ, výsledek je -3607 Kč. Tedy o 3607 Kč může pan Novák FÚ požádat, aby mu byly vyplaceny. Je to zejména díky hypotéce, její efekt převážil i doplatek na daních za zahraniční dividendy.

Vrácení přeplatku

Po přechodu na další stránku je možné právě k přiznání přiložit i Žádost o vrácení přeplatku. To pan Novák rád využije, když mu přeplatek vznikl. Stačí tedy na této stránce klepnout na tlačítko *Vyplnit žádost*. Tím EPO vše potřebné vyplní, a to jak výši přeplatku (3607 Kč), tak i adresní údaje pana Nováka z počátku Přiznání. Zde už stačí jen vybrat způsob výplaty. Nejlépe asi zvolit *Vraťte na účet v ČR nebo SR*. Pak už jen uvést jméno banky a číslo účtu (specifický symbol nepovinný). Pro ilustraci bylo vyplněno náhodné číslo účtu Komerční banky (kód banky 0100). Více není třeba zde vyplnit.

Přílohy přiznání

Po přechodu na další stránku přejdeme do hlavní nabídky vkládání příloh. Zde (a rovněž na další stránce) je třeba přiložit povinné přílohy, případně i dobrovolné. Pozor na limit ~~4000 kB~~ (nově až 10 MB) na všechny přílohy! Lze si pomoci nižší úrovní dpi při skenování (černobíle 200 dpi často na čitelnost stačí). Nepočítají se do tohoto limitu Přílohy 2 a 3 Přiznání (prodeje CP a Zápočty zahraniční daně), které už jsme vyplnili přímo v EPO. Ty už jsou komplet vyplněné a přiložené (jako další listy základního formuláře), to je vidět na dalších stranách. Řadu povinných příloh je možné vložit přes další stránku Přílohy DAP. Přes tento přehled je třeba tlačítkem E-příloha u pana Nováka vložit tyto povinné přílohy: *Potvrzení o zdanitelných příjmech* (zaměstnavatel), *Doklad o poskytnutém daru* (transfuzní stanice), *Potvrzení o úvěru na bytové potřeby a úrocích* (banka, kde má pan Novák hypotéku), *Potvrzení o zaplacených příspěvcích na soukromé životní pojištění* (pojišťovna), *Seznam pro poplatníky...* U všech stačí klepnout na E-příloha a přiložit je tam. U Seznam... platí, že ten vestavěný je omezený, jak už bylo psáno. Zde tedy je dobré klepnout na Upravit a na prvním řádku do sloupce Identifikační údaje napsat např. „Použita samostatná PDF příloha SEZNAM pro poplatníky s více údaji“ a pak už např. AT (Rakousko, první ze samostatné tabulky SEZNAM) a samé nuly (aby šel ten přednastavený formulář Seznam odeslat a nehlásil chyby). Tak je to i v přiloženém PDF *Úplný opis k tisku* na poslední straně.

Další přílohy

Kromě příloh vložených na stránce Přílohy DAP je tedy potřeba ještě na předchozí stránce Jiné přílohy připojit ten vlastní PDF dokument SEZNAM (komplet tabulka, která umožní vyplnit víc údajů než ta přímo v EPO). Dále je třeba na této stránce přiložit výpisy obou brokerů (k doložení daně stržené v zahraničí). Takže u Fio ten komplet výpis, u DEGIRO pak ten Roční výkaz, kde jsou dividendy a daně hezky v tabulce po státech. Vhodné (ale ne povinné) je též přiložit dokument Evidence prodeje CP (zvláště, když byl zmíněn ve slovním popisu příjmu u Přílohy 2).

Kontrola, odeslání

Po vložení všech příloh si lze Přiznání (základní stránky, ale i vyplněné Přílohy 2 a 3) projít přehledně po stranách. Příloha 1 nebyla vyplněna, ta je pro podnikatele. Stránky jsou rozepsané v pravé dolní části webu EPO. Rovněž lze Přiznání odkazy napravo buď zkontrolovat na chyby (*Protokol chyb*), nebo uložit jak pro další zpracování, tak jako PDF klasického přiznání (*Uložení pracovního souboru, Úplný opis k tisku*). Pan Novák však zvolil odeslání na FÚ. Tedy po kontrole, že vše je OK a přílohy jsou přiloženy, stačí použít odkaz *Odeslání písemnosti* (funkční, jen když není v přiznání chyba bránící odeslání). Pak stačí zvolit Odeslání bez podpisu. Tímto odesláním bude (v případě úspěšného odeslání na FÚ) panu Novákovi vygenerováno PDF na 1 stranu. Tu jen vytiskne a podepíše. Poté ji buď osobně donese, nebo poštou zašle na příslušný FÚ. Tím má povinnosti splněny (přiznání i přílohy datové, podpis ručně). Lhůta pro konec podání je vždy zkraje dubna (nově u kompletně elektronicky podaných přiznáních o měsíc později), výplata přeplatků pak probíhá do měsíce od tohoto data (typicky během dubna či zkraje května).

Změny 2017

Pokud by pan Novák podával přiznání za rok 2017 (tedy v lednu až březnu 2018), bude většina údajů platných stejně jako u přiznání za rok 2016. Ale každoročně se něco v legislativě daní mění. Za rok 2017 by měl pan Novák oproti výše uvedenému snad jen 1 podstatnější změnu: za jeden bezúplatný dar krve půjde za rok 2017 odečíst 3000 Kč místo původních 2000 Kč (motivace k darování). Vyšší jsou rovněž limity odpočtů na životní pojištění a penzijní produkty (ročně nově max. 24000 místo 12000 Kč). O tom více v další kapitole.

§15 ZDP

Tento závěrečný díl minisérie začneme netradičně hádankou. Kolik z vás investorů ví, co se skrývá pod tímto paragrafem Zákona o daních z příjmů? Paragraf je to celkem obsáhlý, má 9 odstavců. Na rozdíl od většiny ostatních paragrafů ZDP však přináší daňovým poplatníkům jen samá pozitiva. Využít těchto pozitiv mohou nejen investoři. Většina jeho výhod, jak si dále ukážeme, má více či méně souvislost s investováním. Ale myslím teď investování v širším slova smyslu. Tedy nejen finanční investování do cenných papírů, jak ho většina zde úzce chápe. Podíváme se na tento kouzelný paragraf v tomto díle podrobněji.

Nezdanitelná část základu daně

Tento paragraf se jmenuje *Nezdanitelná část základu daně*. Kdo pozorně četl příklad na daňové priznání investora v minulém díle, ten jistě minimálně tuší, o co jde. Hned 3 odstavce tohoto paragrafu byly totiž v tomto příkladu použity. Jde o množinu produktů a opatření, které mohou každému daňovému poplatníkovi ubrat ze základu daně předtím, než vypočte svou finální daň. Tyto produkty tedy nesnižují svou hodnotou odpočtu přímo samotnou daň. Snižují ale základ, ze kterého se tato daň počítá. Při současné rovné dani 15% nám tyto položky sníží daň právě cca o 15% (až na zaokrouhlování) z hodnoty součtu všech nezdanitelných částí, které využijeme. Tyto nezdanitelné části základu daně se uplatňují v daňovém priznání ve 3. oddílu, viz minulý díl. Proberme si tedy jednotlivé nezdanitelné části detailně.

1. Bezúplatná plnění a dary (odstavec 1 a 2)

Od základu daně lze odečíst celou částku, kterou darujeme někomu jinému. Může jít o dar charitativní organizaci (děti v nouzi, senioři), dar na kulturu, školství, zdravotnictví, útulky atd. Rovněž se do této skupiny počítá bezúplatné darování krve nebo krevních derivátů (plazma, destičky...), případně kostní dřeně. Tedy NE darování úplatné, které je dnes podporováno komerčními reklamami hlavně u darů krevní plazmy (dáme vám XXX Kč jako ušlý zisk za odběr plazmy). Ve výsledku se pak takové úplatné plnění z tohoto důvodu ani nemusí vyplatit, když pak nelze odečíst 3000 Kč za odběr ze základu daně (viz dále). V případě této daňové výhody tedy jde o investici do někoho jiného, ze které můžeme mít touto formou daňový prospěch.

Pravidla a limity uplatnění

Každá nezdanitelná část má svá pravidla a limity, jak ji lze uplatnit. Ty si budeme vypisovat v tomto odstavci. U darů a jiných bezúplatných plnění je pravidel několik, je zde limit pro uplatnění zdola i shora. Aby šlo dar ze základu daně odečíst, je třeba darovat za rok (v součtu za všechny dary) minimálně 1 000 Kč respektive 2% ze základu daně (dle toho, která částka je menší). Maximálně pak lze odečíst 30% (15% do roku 2020) ze základu daně. Darování krve a krevních derivátů je pro tyto účely od

zdaňovacího období 2017 oceněno částkou 3 000 Kč (do roku 2016 to bylo 2 000 Kč). Odběr kostní dřeně pak částkou 20 000 Kč. K daňovému přiznání je třeba doložit potvrzení o daru od dané charitativní organizace, respektive transfuzní stanice. A to buď pro každé darování zvlášť, nebo souhrnné potvrzení za celý rok (zvlášť u darů krve to má takto význam). Z dokladu musí být jasné, kdo je dárce a kdo příjemcem daru.

Příklad na darování

Pan Novák má za rok 2017 celkový základ daně (před uplatněním vlivu nezdanitelných částí základu daně) 200 tisíc Kč. V roce 2017 daroval 4x krev a zasílal na charitativní projekt na podporu dětí částku 150 Kč měsíčně. Dle limitů tedy pro pana Nováka platí toto: odečíst za dary může minimálně 1 000 Kč (menší částka z 1 000 Kč a 4 000 Kč) a maximálně 30 000 Kč. 4 dary krve jsou oceněny na 12 000 Kč, k tomu na charitu daroval 1 800 Kč, celkem tedy 13 800 Kč. Tato částka odpovídá oběma limitům. Celých 13 800 Kč tedy může pan Novák ze svého daňového základu odečíst. Na dani tím ušetří cca 2 070 Kč. Pokud by pan Novák daroval např. jen celkem 900 Kč za celý rok, nemohl by odečíst nic. Pokud by daroval naopak více než je horní limit, např. 33 000 Kč, mohl by odečíst jen těch maximálních 30 000 Kč.

2. Úroky z úvěru na bydlení (odstavec 3 a 4)

Od základu daně lze odečíst celou částku zaplacenou na úrocích z úvěru použitého na financování vlastních bytových potřeb. Může jít jak o úvěr ze stavebního spoření, tak o úvěr hypoteční. Touto úlevou stát podporuje všechny, kteří investovali do vlastního bydlení. I zde tedy jde o investici, v tomto případě investici do sebe samotného. Nejde tedy přímo o investici finanční, spíše o investici pro snížení životních nákladů v budoucnu (ve vyšším věku, po doplacení úvěru).

Pravidla a limity uplatnění

Základním (a logickým) omezením je, že takto lze odečíst úroky jen u úvěru, který financuje vlastní bytovou potřebu. Nelze tedy např. odečíst úroky hypotéky na byt, který dotyčný pronajímá a ve kterém tedy sám nebydlí, nebo na byt, kde bydlí jeho děti a ne on sám. FÚ má možnost si vyžádat doložení, že poplatník v daném bytě skutečně bydlí. Může stačit, že na adrese daného bytu má trvalý pobyt. Nebo třeba lze doložit svědectvím sousedů, fakturami za služby v bytě atd. Maximálně lze odečíst 300 tisíc Kč za rok (nově max. 150 tisíc), minimum stanoveno není. Pokud by úvěr na bydlení v daném roce existoval jen po jeho část, lze poměrově odečíst maximálně 1/12 z 300 150 tisíc za každý měsíc, kdy úvěr existoval. K daňovému přiznání se první rok uplatnění této nezdanitelné části musí kromě potvrzení o zaplacených úrocích od dané finanční instituce přiložit i hypoteční smlouva a doklad o vlastnictví nemovitosti (výpis z katastru nemovitostí). V dalších letech už stačí vždy jen to potvrzení finanční instituce o úrocích. Jen pokud by v daném roce došlo ke změně finanční instituce a převedení úvěru k jiné, pak by bylo třeba smlouvu o úvěru dokládat znovu. Příslušné potvrzení o úrocích

stavební spořitelny i banky zasílají klientům zpravidla automaticky v lednu, nejpozději zkraje února.

Příklad na úroky z úvěru na bydlení

Pan Novák si v roce 2017 koupil byt, ve kterém sám nyní bydlí. Pořídil ho na hypotéku, kterou pravidelně splácí od března 2017. Jeho banka mu v lednu 2018 zaslala potvrzení o zaplacených úrocích dokládající, že na úrocích zaplatil 38 525 Kč. Dle pravidel může pan Novák, tím že nesplácel hypotéku po celý rok 2017 (platil ji 10 měsíců z roku), uplatnit úroky max. do výše 10/12 z 150 tisíc Kč, tedy maximálně 125 tisíc Kč. Tedy může bez problémů uplatnit jako nezdánitelnou část základu daně celých 38 525 Kč a do počtu měsíců na příslušném řádku Přiznání zapíše 10. Na daních tedy ušetří díky hypotéce cca 5 778 Kč. Tato výhoda obecně patří k těm nejvýraznějším. Zvláště zkraje splácení hypotéky (kdy jde na úroky většina z měsíční splátky) může roční úleva na daních dosáhnout až na výši jedné měsíční splátky (dle výše úroku). K přiznání musí (tím že uplatňuje úroky poprvé) přiložit kromě Potvrzení o zaplacených úrocích i hypoteční smlouvu a výpis z Katastrálního úřadu dokládající jeho vlastnictví daného bytu. FÚ si může (ale nemusí) vyžádat i doložení, že tam pan Novák bydlí (k vyžádání by došlo spíše tehdy, pokud by v daném bytě neměl pan Novák trvalý pobyt, jinak spíše ne). Další roky pan Novák doloží vždy už jen Potvrzení o úrocích, nic dalšího (pokud nezmění banku, u které má hypotéku).

3. penzijní produkty (odstavec 5)

Od základu daně lze odečíst část částky, kterou zaplatíme na některý z těchto produktů: penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření. Tyto produkty, jak už je z názvu patrné, slouží zejména na finanční podporu stáří, stát tím tedy podporuje úspory lidí na stáří (60 a více let). Zejména k produktu Doplňkového penzijního spoření, které funguje na principu podílových fondů (i akciových, dle volby klienta) mohou mít mnozí investoři blízko. Velmi se totiž podobá dlouhodobým investicím do cenných papírů, navíc se státní podporou. Jde tedy o investici už čistě ve smyslu, jak ji zde chápeme, tedy vlastní investici do cenných papírů. A proč lze odečíst jenom část zaplacené částky na tyto produkty, a ne částku celou? Důvod je jasný: do částky 1000Kč měsíčně jsou tyto produkty podporovány státní podporou. Je tedy jasné, že daňově jsou zvýhodněné až platby nad tuto hranici, jinak by byla výhoda zdvojená.

Pravidla a limity uplatnění

Odečíst lze ze základu daně částka vkladu účastníka (nepočítá se tedy pro toto zvýhodnění případný příspěvek zaměstnavatele), která v jednotlivých měsících přesáhla hranici 1 000 Kč. Maximálně lze pak odečíst 24 tisíc Kč ročně. K Přiznání je třeba doložit potvrzení o částce, kterou lze odečíst. To zasílá příslušná penzijní společnost automaticky během ledna, nejpozději v únoru. V prvním roce uplatnění této výhody by měla být přiložena i kopie smlouvy o příslušném penzijním produktu. Smlouvu se nevyplácí ukončit dřív, než stanoví tento odstavec Zákona o dani z příjmů (dřív jak v 60

letech či dřív jak za 5 let). Jinak by se musely daňové odpočty uplatněné za posledních až 10 let (pokud přesáhly za tuto dobu 6 000 Kč) zpětně dodanit a státní podporu by musela penzijní společnost státu vrátit. Stát se tím jistí před tím, aby lidé jím podporovaný penzijní produkt nechtěli využívat už v produktivním věku.

Příklad na penzijní produkty

Pan Novák má už 2 roky smlouvu o Doplňkovém penzijním spoření (DPS), protože mu na ni přispívá i zaměstnavatel. Jinak by o tento benefit zaměstnavatele přišel, uzavřel DPS tedy zejména kvůli tomu (jako mnozí jiní). Pro jeho zaměstnavatele a tím i něho je to výhodné, z příspěvku neplatí daň ani zákonné pojistné. Pan Novák jako správný investor ví, že když mu do důchodu zbývá ještě víc jak 20 let, nemusí se držet při zemi. Má tedy u DPS zvolenou dynamickou strategii, kdy 100% z vkladů směřuje do akciových fondů. Takže tento produkt u něho funguje podobně, jako by držel nějaký globální akciový fond (mix světových akcií). Sám pan Novák přispívá částkou 1 000 Kč měsíčně (tím si zajistil maximální státní podporu 230 Kč měsíčně, připisovanou čtvrtletně). Zaměstnavatel mu pak přispívá 800 Kč měsíčně. Aby využil i daňových výhod, využil nabídky zasláné jeho penzijní společností zkraje prosince 2017, a vložil v prosinci na své DPS jednorázově navíc 10 tisíc Kč. Tato služba penzijních společností se zpravidla nazývá Daňový automat či Daňová optimalizace (nabídka vkladu koncem roku navíc tak, aby se využily zčásti či plně daňové výhody). Penzijní společnost pak panu Novákovi v lednu 2018 zaslala potvrzení, že může na daních uplatnit odpočet ze základu daně právě těch 10 tisíc Kč (částka nad hranici 1 000 Kč měsíčně za všechny měsíce roku). Kdyby pan Novák vložil jednorázově 24 tisíc Kč, mohl by uplatnit plný odpočet ze základu daně. Kdyby vložil víc (třeba 30 tisíc Kč), tak by stejně mohl ze základu daně odečíst jen max. těch 24 tisíc Kč. Pokud by nevložil nic (platil by jen těch 1 000 Kč měsíčně), pak by mu ani penzijní společnost žádné potvrzení nezaslala, nebylo by co uplatnit.

4. soukromé životní pojištění (odstavec 6)

Zde je to podobné jako u penzijních produktů, i záměr státu je stejný. Od základu daně lze odečíst částku, kterou zaplatíme na soukromé životní pojištění s rezervotvornou složkou. Tedy NE na čistě rizikové pojištění (např. úrazové bez investiční složky), ale na pojištění buď kapitálové, nebo investiční. Zde je to o něco méně výhodné než u penzijních produktů (kvůli nákladovosti). Pokud ale někdo takovou smlouvu má už z minulosti, nevyplatí se ji zpravidla rušit. Pak je rozumné i tyto odpočty využít. Investor zde k tomu může přistupovat podobně jako u penzijních produktů: obojím jistí sebe na vyšší věk, zpravidla přes podílové fondy (u investičního životního pojištění) tvoří investicemi rezervu.

Pravidla a limity uplatnění

Odečíst lze ze základu daně částka vkladu účastníka po odečtení části, která spadá na zaplacení rizikových složek pojištění. Maximálně lze pak odečíst podobně jako u penzijních produktů až 24 tisíc Kč ročně. K Přiznání je třeba doložit potvrzení o částce,

kteřou lze odečíst. Toto potvrzení zasílá příslušná pojišťovna automaticky během ledna, nejpozději v únoru (pokud smlouva splňuje pravidla pro daňový odpočet, tedy nesmí např. být umožněn částečný výběr peněz z pojistky před jejím ukončením). V prvním roce uplatnění této výhody by měla být přiložena i kopie pojistné smlouvy o příslušném životním pojištění. Pokud má někdo životních pojištění více, může odpočet uplatnit na všechny, částky se pak sčítají (a limit 24 tisíc platí na všechny dohromady). Pozor, podobně jako u penzijních produktů: zrušení dříve než umožňuje pro tuto výhodu zákon (dřív jak v 60 letech plus další omezení dle zákona) by znamenal zpětně dodanit daňové odpočty až za 10 let zpětně. A to v případě, že byl základ daně za těchto max. 10 let snížen celkem o více jak 6000 Kč.

Příklad na životní pojištění

Pan Novák už má delší dobu investiční životní pojistku. Platí měsíční pojistné 780 Kč, z toho 280 Kč na rizika (smrt, úraz, invalidita) a 500 Kč na investiční složku. Investice má nastaveny do akciových fondů, protože do konce doby pojištění (60 let) má víc jak 20 let času, tedy akcie mu spíše vydělají. Pojistka splňuje zákonné podmínky pro daňové odpočty (je min. do 60 let, zakazuje částečné výběry, trvá víc jak 5 let). V lednu 2018 mu od jeho pojišťovny přišlo potvrzení dokládající, že může ze základu daně odečíst 6 000 Kč (celoroční pojistné minus celoroční riziková složka). Pan Novák se tak bohatě vejde do limitu max. 24 tisíc Kč za rok, celou částku může uplatnit jako nezdanitelnou část základu daně. Pokud by pan Novák měl např. ještě druhou pojistku, kde by mu pojišťovna v potvrzení umožnila uplatnit např. 19 tisíc Kč odpočet, už by narazil na limit. Mohl by sice uplatnit obě pojistky, ale tím, že součet by už byl 25 tisíc, mohl by uplatnit jen 24 tisíc Kč jako nezdanitelnou část za pojištění.

5. příspěvky odborovým organizacím (odstavec 7)

Řada zaměstnanců je členem nějaké odborové organizace, která hájí jeho zájmy. Za to platí svým odborům příspěvky, typicky měsíčně srážkou ze mzdy buď pevnou částkou, nebo procentem z platu. Tyto příspěvky je rovněž možné (v níže stanovené výši) odečíst ze základu daně. Pro investora je členství v odborech určitou investicí do svého zajištění (před pracovními spory, právními problémy atd.). Vždy dle toho co dané odbory členům poskytují. Čili i toto lze chápat jako investici, a to do zabezpečení zaměstnance před pracovními problémy, spory se zaměstnavatelem atd.

Pravidla a limity uplatnění

Odečíst lze ze základu daně maximálně 1,5% ze zdanitelných příjmů dle §6 (tedy ze závislé činnosti, typicky ze zaměstnání) nebo maximálně 3000Kč za rok. Platí logicky nižší z těchto maxim. Minimum stanoveno není. K Přiznání je třeba doložit potvrzení odborové organizace o celkových zaslaných členských příspěvcích v daném roce, které odbory poskytují v lednu až únoru.

Příklad na příspěvky odborům

Pan Novák je ve svém zaměstnání členem odborů, kterým platí paušální členský příspěvek 240 Kč měsíčně. Jeho zdanitelné příjmy dle §6 jsou za rok 2017 180 000 Kč. Od odborů získal tedy v lednu 2018 potvrzení, že zaplatil za rok 2017 celkem 2 880 Kč členských příspěvků. Dle pravidel uznání může uplatnit maximálně 3 000 Kč (což by splnil) a zároveň maximálně 1,5% zdanitelných příjmů ze zaměstnání. To je u pana Nováka 2 700 Kč. Tento limit pan Novák překročil, tedy v Přiznání může jako nezdanitelnou část základu daně za odborové příspěvky uplatnit jen těch 2 700 Kč, nikoliv zaplacených 2 880 Kč, které má na potvrzení od odborů.

6. zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání (odstavec 8)

Poslední bod z §15, kterým lze snížit základ daně. Pokud poplatník hradil nějakou zkoušku ověřující výsledky jeho dalšího vzdělávání (pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem), lze je rovněž odečíst. Nejvýše lze odečíst 10 tisíc Kč u poplatníka bez zdravotního postižení. U poplatníka se zdravotním postižením je limit 13 tisíc a při těžkém zdravotním postižení pak 15 tisíc Kč.

Další existující zvýhodnění

Existují i další zvýhodnění odečítající část základu daně, a to mimo zde rozebíraný §15. Například §34 umožňuje odpočty za výzkum a vývoj nebo za podporu odborného vzdělávání, to už ale nemá tolik s investicemi společného.

Tento průvodce rovněž nepopisuje přímé slevy na dani, zejména ty definované v §35ba Zákona o daních z příjmů. Jde o slevu na poplatníka, na manželku, děti, pro studenty, invalidy atd. Nejsou zde rozepsány zejména proto, že tyto slevy už nemají s investováním pranic společného. Jde spíše o podpory rodin, sociálně slabých skupin a podobně. Z příkladu v minulém díle víte, že na slevu na dani na poplatníka má nárok každý (v EPO už je dopředu vyplněná), další slevy už dle rodinné či životní situace.

Vše jednou končí...

Milí investoři, průvodce Investor a daně tímto končí. Vše má zkrátka svůj začátek a konec. Připomínám, že údaje v celém průvodci zohledňují stav z konce roku 2017, základní fakta prošla poslední revizí v 6/2021. Tedy pokud se v daňové legislativě něco změní (a to se mění skoro každoročně), může to být trochu jinak. Případné aktualizace (pokud budou zásadnější) mohu v budoucnu shrnout do nějakého aktualizacího článku, nebo je dopsat ke stávajícím (dle rozsahu změn). Všem na závěr přeji hodně investorských úspěchů a co nejméně stresů a problémů v daňových otázkách. Sám nejsem žádný daňový (studovaný) odborník, vše jsem si nastudoval ze zdrojů na internetu sám. Takže když jsem to dokázal já, vy jistě také. Směle do daňového přiznání: nejen toho za rok 2021, ale i do těch budoucích!